

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kerepesi-ut 25.
Fiókkiadóhivatal: Múzeum-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG**

Egész évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor.,
50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

A megfordított Hunyadi.

Budapest, június 23.

(K.) Gróf Apponyi Albert várandós volt egy beszéddel s a nagy eseményt körülbelül öszre várták. Közbejött azonban a galaci eset s a miniszterelnök ominózus nyilatkozata. A közjogi ijedségtől Apponyi már tegnap heves fájdalmakat kapott s a gyerek jóval hamarabb jött világra. A nagy esemény már ma bekövetkezett, a budgetvita legelső napján. A bulletin megnyugtató: szülő és gyermek a körülményekhez képest jól érzik magukat.

Igenis, Apponyi ma beszélt. Azon kezdte, hogy a galaci esetre vonatkozó miniszterelnöki nyilatkozat nélkül az állami költségvetésből nem csinált volna bizalmi kérdést, aggodalmas impressziók alapján a kormány politikai irányzatáról még nem mondott volna bírálatot. Apponyi ezzel maga is két részre osztja beszédét: arra, amelyet a galaci eset nélkül nem mondott volna el, és arra, amelyet a galaci esetről föltétlenül el kell mondania. Fogadjuk el az Apponyi beosztását és jegyezzük fel mindjárt, hogy Apponyi nagyon igazságtalan volt a lelkében kavargó bizalmatlansági okok iránt. Elfojtotta volna azokat, amelyek jelentősebbek, és megszólalt a miatt, ami nélküle is elég erősen gyökeret vert a közvéleményben. Apponyi elmaradt a delegációból, ahol az improduktív katonai költségek szédítő emelkedése ellen sokkal gyöngébb volt nélküle a

nemzeti tiltakozás, de hallgatott volna még a budgetvitában is, ha közbe nem jön a galaci eset. Megfelelő anyagi és erkölcsi ellenszolgáltatás nélkül a közvélemény szégyenletesnek találja a civillista emelését s ennek a felfogásnak az ellenzék most készül tőle telhető erővel hangot adni, de Apponyi hallgatott volna, ha közbe nem jön a galaci eset. Antiszociális irányt lát a nemzet a kormányzati politikában, nemesak azért, mert a költségvetésből éppen a gyermekvédelmi akció szegényes költségeit törölték, hanem még sokkal inkább azért, mert általában kevés hajlandóság mutatkozik az ember, a polgár, a munkás védelmére, s mikor az ellenzék ezt akarja szóvá tenni a budgetvitában, Apponyi hallgatott volna, ha közbe nem jön a galaci eset. A kigyezés megkötésének eshetőségeit mérlegelven, az ellenzék régen panaszkolja, most is hangsúlyozni készül, hogy Ausztriával a tizennegyedik paragrafus alapján nem szabad meg egyezni s hogy a lejárat határidőket egyesítő Széll-féle törvény olyan garancia, melyhez éppen a hatvanhetes alap orthodox hiveinek kellene csökönyösen ragaszkodni. De hogy a hatvanhetes alap csak addig érinthetetlen szentély, míg Magyarországnak valamelyes lekötöttségét jelenti, arról se sietett volna Apponyi beszélni, ha közbe nem jön a galaci eset. Még tán hálát is kell adni a magyarok istenének, hogy a galaci eset közbejött. Mert az az ostoba ügy, melyre

nézve igazán alig van nézeteltérés s amelyben szíve szerint talán még a kormány és pártja is együttérez a közvéleménnyel, ez mégis megszóltatta Apponyi Albertet. Ő a megfordított Hunyadi, akit hiába hívnak, míg szükség volna rá, de nyomban lóra pattan, ha nélküle is elég erős a tábor.

Hiszzen, szó sincs róla, a galaci esetben rejülő sérelmet is gyönyörűen fejtette ki Apponyi. Azt a mondását, hogy „ha a mi béketűrésünkkel idővel jog lesz a nemzet ellenére, akkor ebből csak az a tanulság, hogy ne legyünk többé béketűrők”: megirigyelheti tőle Bartha Miklós is. Abban is igaza van, sőt gyönyörűen van igaza, hogy mikor a kormányhatalom egész tekintélyével sujtja azt a hivatalnokot, aki védi az állam nyelvének szuverénitását, és viszont egész tekintélyével fűdi azt a közeget, aki sérti ezt a szuverénitást: voltaképpen hallatlan állapotot teremt. De ha más szavakkal is, nem mondta-e ezt el a parlament, a publicisztika és mindenki? Van ebben a kérdésben jelentős nézeteltérés? És nem igazolja-e a miniszterelnököt akaratlanul is Apponyi, mikor azt mondja, hogy csak a konfliktusoktól való babonás félelem válthatta ki belőle azt a sérelmes és bántó nyilatkozatot? Konfliktusoktól babonás félni a parlament másfélszázados Szaharaja után a munka nehezen megtalált oázisából ki nem mozdulni lehet ugyan gyávaság is, de a dekeltek a felelősség jól kifej

TÁRCA

A bün.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: **Kemény Simon.**

Az öreg Lamotte Ádám egy igen kis falunak volt a kántora. Az az nem annyira kántora, mint inkább a katolikus hívők templomának orgonása. Az énekléshez nem nagyon értett. Azt nem is tartotta komoly férfihoz méltó dolognak. Nyúlánk, szikár ember volt, hosszukás és szegletes fejjel, amelyben mélyen ült két szurós tekintetű szeme s két mély árokkal volt határolva kissé nagyra szabott szája. Homloka magas volt, kemény és szögletes; a haja már erősen deresedett és amint az öreg felfelé fésülte, szinte bántóan egyenes volt a hajszálak állása, amint egymás mellett sorakoztak. Egy öreg, de igen tiszta szalonruhát viselt már évek óta, amelyben olyan volt, mint egy szegény trónkövetelő, aki egy egyszerű szalonkabátban akarja megvárnai a büvös pillanatot, midőn hermelinpalástot akasztanak a nyakára és kopott szalmakalapját sáaranyból készült koronával cserélheti el. Nem hajának és bajuszának ősz szála s az arcának tisztetreméltó barázdái tevék, hogy szinte babonás tiszteletben tartotta mindenki. Va-

lami nemes előkelőség sugárzott belőle: borjubórból készült cipőjéből épp úgy, mint fehér kezelőjéből és megsárgult szalmakalapjából. De lehet, hogy mindezt a művészete tette: mert Lamotte Ádám művész volt. A nagy instrumentumnak, amelynek nagy ívben szárnyaló hangjain átatos lelkek szállnak a kék magasságok felé, az orgonának volt művésze. Szinte nem is volt egész ember, ha nem ült előtte és hosszu, esontos ujjain keresztül nem szuggérta a buta, engedelmes anyagba lelkenek szent rezgéseit. Istenes ember volt az öreg, aki hitt a küldetésben. És ő áldotta a gondviselést, amért ezt a hivatást juttatta neki: néhány száz egyszerű ember áhitatának fehér tűzét élesztgetni. Ő, hogy értett ő ehhez. Csodálatosan nagyszerű szerelem fűzte hangszeréhez, valami tulvilági áhitat. A hangokat látta, mert azok mint elképzeltetlen finom egynékes lebegtek előtte. Lehunyta szemét és látta az arcukat, megismerte suhanó jöttüket, magasztos sugárzásukat. Látta, amint a billentyűk megérinése nyomán életrekelnek, nagy csoportba verődnek, fényes sorokban körülbebegik a templomot, amelynek szuhos padjain kétfestő ruhában szent mámorban ülnek az asszonyok; látta, amint a fényes lények felfogják az áhitatos sóhajokat, a szent gondolatokat, és mosolygva nézte, mint lebegik be az oltárt s mint teszik szent zsákmanjukat a szüzanya és a kis megváltó lábai elé, akiknek boldog tekintete

átröppen a kis templomra. És az ő az extázisnak már nem földi érzését szoltárait játszotta, míg a szű sorában világos ruhájú parasztleány szent látomásaik voltak. A leánykák regve, vacogó foggal, de földöntúli látságban hajtották meg fejüket és remegéssel gondoltak az öreg urra.

Midőn Lamotte Ádám mámoros lelkkel elhagyta a templomot, a antik szépségein századok patinája, poros levelű, csüggedt fák alatt vég a falun. Ilyenkor elgondolkozott során és észbe jutott a fia, aki a városban él istentelen foglalkozásban színház zenekarában játszik a hárfán kaperegett-nótákat.

— Hárfán, — sóhajtott az öreg, — amelynek hurjait Szent Cecil lilium ujjai érintették egykor, míg körülötte apró, nagyszemű gyermekek hagyták abba hirtelen a játékok, mert kis dobogó szívükbe hirtelen belebegett a mennyei béke.

Ezen a nyáron különösen sokat gondolt a fiára. Otthon a fehérfalu, tömjénillatos szobában sokat nézegette gyermekkori arcképét, amely mögé szentelt barkát tüztek még valaha régen. Nagyon szerette a fiát, bár hirt is alig hallott róla, de sohasem gondolt arra, hogy majd egykor hazahozza és az ő helyére ültesse az orgona mellé. Tudta, hogy nagyon eltávolodott ő attól, és sejtette, hogy nem emlékezik már a gyermekkorára sem, amikor kis hegedü-

datának is nevezhetik. Ime Apponyi a maga elnöki korszakából két esetre tud hivatkozni, amikor közös hatóságoktól német átiratot kapott s neki egyszerűen csak privát figyelmeztetésére került, hogy azokat a német átiratokat magyarokkal cseréljék ki. Hát ez volna a kemény dió, melyet Apponyi egyszerű kopogtatással feltört s melyhez az erőskezű Tisza nyulni sem mer? Vagy van komoly akadály s akkor Apponyi nem tudta volna olyan csöndben elhárítani, vagy nincs komoly akadály s akkor maga Apponyi hiteti el Tiszáról, hogy nem félelemből kerülte a biztos konfliktust, hanem felelőssége tudatában tartja távol még a gyíkot is, mikor ezt a parlamentet már megmárták a kígyók. Egyszerűen kerül minden konfliktust, de még azt is, ami konfliktusnak látszhatik. Nem mondjuk, hogy így van, bizonyosan nincs is így, de ha az ember Apponyinak játszi eseteit hallja, szinte azt lehetné, hogy Tisza csakugyan kizárólag fölös óvatosságból vállalta az egész ódiomot. Pedig sokkal valószínűbb, hogy a konfliktusok szünet nélkül való surlódását akarja a kormány elkertülni s a nagy nemzeti küzdelem lebonyolódása után fázik egy másik, akárminlyen szelid természetű konfliktus előidézésétől.

De ha nem vagyunk elragadtatva attól, ami a hallgatásra elszánt Apponyit szólásra bírta, annál inkább tessék nekünk, amit kész lett volna magába fojtani. Mert a mi bizalmatlanságunkat azok a jelenségek szítják, amelyek ma Apponyi csak hozzácsapott a galaci esethez. Het az a kételkedő takarékoság, amit el, mely a civilnek azt mondja, nincs, az uniformisnak meg azt, van. Hogy az állampénztárból anyagi bűvészek olyan kettős arisznyát csináltak, amelyet lehet mutogatni, hogy üres, hogy vájkálhatnak kincses urnák. Minket az bánt, hogy a

közös uralkodó se inkább miénk, mint a galaci konzul. Hogy a magyar udvartartás is csak óhajítás, mint a galaci konzulátus magyar levelezői osztálya. Minket az lázít fel, hogy a hatvanhetes alaphoz csak nekünk nem szabad nyulni, de az osztrák kéz babrálhat, tehet-vehet rajta. Hogy mi azt se vehetjük ki belőle, ami amiénk, az osztrák pedig azt is kiveheti, ami nem az övé. Bántja, keseríti és lázítja mindez Apponyit is, de mégis hallgatott volna egyelőre, ha közbe nem jön a galaci eset. Hát még talán jó is, hogy közbejött az a galaci eset. A megfordított Hunyadi még tán most is nyugodtan marad a vár fokán, ha közbe nem jön a galaci eset. Szép eset.

A budgetvita.

Budapest, június 23.

Ma is úgy indult az ülés, hogy viharokat ígért, s a jelek arra vallottak, hogy a budgetvita ma is kizsírul a napirendről. De nem így esett. Délután fellelegzett a többség, mert a személyes természetű felzárkálásoknak vége szakadt, a nevszerint való szavazás is lepergett és megjelente az előadói pulpituson Neményi Ambrus, hogy elreferálja az ideai költségvetést.

Amig azonban ideig jutott el a Ház, sok mindenféle történt. Elsőben is Szederkényi panaszkodott azon, hogy az elnök tegnap önkényeskedve vonta meg tőle a szót és ha nem kap ezert elégtételt, bejelenti mentelmi jogán esett sérelmét. Meg is tette, mert nem volt megelégedve az elnök magyarázatával.

Most gróf Apponyi Alberten volt a sor. A mentelmi bizottság elnöke tegnap azt találta mondani, mikor a bizottságot védte, mezté ama vád ellen, hogy kötelességet mulasztott, mert nem terjesztette be jelentését a megszábot határidőre, — hogy Khuen-Hédervary miniszterelnöksége és gróf Apponyi házelínksége idején, Kossuth Ferenc kezdeményezésére a mentelmi bizottság nem tett jelentést öt képviselő mentelmi esetében, mert az illető képviselők hajlandóknak nyilatkoztak a Ház megkövetésére — erkölcsi kényszer nélkül. Ezt tette ma szövé Apponyi és magának vindikálta azt a kezdeményezést, amelyvel a Ház méltóságán esett sérelmet orvosolta.

kellett viselnie. Odahaza pipázás közben új, fantasztikus tervek születtek agyában, mintha csak a tizennyolcadik év virágos mezőin járna s feje fölött ártatlan bárányfelhők repülének a kék égen. Talán szigorú törvény volt e hirtelen változás: a messze Nyugaton ereibe szökkenett vér törvénye, amely valaha az apját ellökte a nagyváros bűnös esdületétől s amely most őt — oly hosszú alvás után — egy másik nagyváros esdületébe vonzza, amelyet még sohasem látott s amelyről csak öreg fejjel megalkotott álmái valának.

Igaza volt a fiúnak, aki kiröppent innen. És az jutott eszébe im, hogy mily szépek lehetnek a könnyelmű, bódító dalok az angyalok hangszere. A névtelen szelid énekek helyett izzó, mámoros, bűnre esabító hangok áradnak ki a hurok harmóniájából, amelyek, forró vágyakozással a csók után, üzik, kergetik egymást és nagy, vörös rózsáit hintik a szerelmes epedésnek. Ó, hogy elszörnyűködhetnek ezen a hőföhér angyalok, hogy sirathatják a profán vétkezőket, míg a fin mosolyogva ül a hangszere mellett és tán új gondolat jutott az eszébe, amelyből holnap mások dal születik, amelytől még jobban elsápadnak az angyalok.

— Igen, igen, ilyen dalokat kell csinálni! Kivülről a sárga rózsák fullasztóan nehéz illata tödült a tömjénszagu szobába s a fehér liliumok is izzani látszóttak.

Az öreg most már igen komolyan vette ezt a dolgot. Nem kacérkodott többé vele,

Kossuth Ferencnek a megállapodásról előzetesen nem is volt tudomása.

Ehhez aztán Ugronnak is, Kubiknak is volt szava. A rabonban meghajtotta löbögőjét a finom lélek nemes intenciói előtt, de pattogott, hogy ilyen megállapodásokkal a dolog nincs elintézve; azt a jelentést mégis csak be kellett volna nyújtani, mert az veszedelmes precedens lehet. Kubik pedig kivágta jobb ügyhöz méltó hevülettel, hogy a mentelmi bizottság elnöke nem mondott igazat.

Ebben a paprikás hangulatban a mentelmi bizottság elnöke élet vette a személyeskedéseknek azzal, hogy ő neki Kossuth szözlött először a megállapodásról, tehát jöhiszemüen keverte bele Kossuthot.

— Hadd lássuk, kik szavaznak a magyar nyelv ellen! — kiáltották tegnap azok, akik névszerinti szavazást kértek a galaci esetben a miniszterelnök válasza felett.

No hát ma meglátták. Alig voltak két-százan a Házban és azok közül 126-an tudomásul vették a választ.

Sághy Gyulát szólította a jegyző.

— Igen! kiáltotta. Harsogó hahota támadt s erre Sághy felezmélt, hogy már nem tartozik a többséghez.

— Nem! Nem! Nem! — igazította helyre szavazatát háromszorosan is, a szélsőbalról pedig korholták:

— De nagyon beleszoktál a nanelukságra!

Szentiványi Árpád fejbólintással szavazott igent.

— Szégyel szóval szavazni! — mondták rá a szélsőbaloldalról.

Mikor Hodossy Imre igent kiáltott, balfelől vagy két percig hochozták. Hodossyt ez mód nélkül felbőszítette; a padra csapta a napirendet és nagyharagosan kiment a teremből.

Az egész baloldal kórusban zugta utána:

— Jó éjszakát, igazságügyminiszter ur!

A budgetvitát Neményi Ambrus vezette be. A nagy tudású előadó rövidre fogta mondanivalóját, hogy ne nyujtsa a diskusziót. Ki is kapott ezért Komjáthy Bélától, aki számon kérte a referens éles itélőképességétől a pénzügyi politika és a gazdasági helyzet kritikáját. A függetlenségi párt szónoka érdekesen fejtegette az ellenzék hivatását, a függetlenségi párt elveinek kivihetőségét és kormányképességét.

Fáradt volt már az egész Ház, amikor Apponyit hívta fel szólásra a jegyző, de

hanem szinte beletemette magát s minden csöpp vérét telítette vele. Új ritmusokon, új dallamokon törte a fejét, míg féléjszakákat töltött az utcákon s nyitott ablaku parasztszobák misztériumából s egymást üldöző éjjeli lepkék képzelt vágyakozásából merített hangulatokat. És az ilyen lázas hajszában semmimem volt néki elég pogány. Nem volt megelégedve a dalokkal, amelyek átizzottak a lelkén: egyik sem volt neki elég meztelen. Mindig úgy érezte, hogy befödi őket a régi zsoltárokból egy csöpp foszlány, egy akkord vagy még annyit sen, egy igen parányi — egy fügefaleányi.

Hanem egyik éjjel — már vége felé járt augusztus hónap — meglátta azt, amit keresett. A templom előtt ül a padon és nézte az eget. Ott rettenetes töbözösdát vitték véghez a csillagok. Össze-visszaszaladgálták a mély kékséget. Kergették egymást, futottak egymás elől és égo barázdákat hagytak maguk után. Az öreg észrevette, hogy egy nagy fényes csillag roppant idegesen, reszketve világít egy másik nagy, sápadt csillag felé. Szinte érezte a kettő közötti mágneses vonzalom gyönyörét és kidülledt szemmel leste őket. Egyszerre a ragyogó csillag örült, szilaj erővel kezdett vágatni a másik felé, amely azonban e pillanatban menekülve rohant előle. Fényudvar uszott a nyomában, mintha nagy, szöke haj omlott volna ki. Zegzugban menekült a sápadt csillag, de a másik mindjobban beérte és... és egyszerre — épp a torony fe-

ja zsoltárait játszott szél és az estéken, amikor még élt az is, aki könnyelabádt, áhítatos nézett a fára. Az öreg most, gondolkozott e dolgokon, maga sem lát szakadt, mint szakadhatott el a fá. Mégis, hogy ilyen szokatlan erővel tartotta fogva ez a téma, a megérteni a nagy változás alapján éppen fordítva történt úgy rohant el a nagy, a szé-Parisból: isten tudja, mint ve-ten ide ebbe a kis városkába? Ötvenéves Lamotte Adámot e gondolatok, amelyek eddig mindig nyugodt és boldog életét, agyták nyugodni. Ejjelenként keveset ingerlékeny, ideges lett: valahogy érezte, mintha átalakulások mennének véghez a lelkében. Mintha talán ötven év szép, komoly és oly szilárdnak hitt munkája ingadoznék benne. Néha úgy érezte, hogy gyűlöli e helyet, amelynek minden perszemét oly jól ismeri már, hogy az ideges eszmőr e pillanataiban mindent utál, ami körülötte volt. Ha ezek a pillanatok elviharoztak föllette: szegyenkeve tilt le mindig a szent hangszer elé. De ez lassan mindritkábban esett meg vele. Már untatta a szelid, magasztos kötelesség, bántották az áhítatos emberek s szilaj vágyak üttek el innen. Ami azelőtt nagy és szent célja volt életének, az most kinos robotnak tetszett neki, amit nap-nap után

azért mindvégig figyelmesen hallgatták a régi ismerős hangokat.

Az ülés végén Szivák Imre és Kubik Béla a lovagiaság szabályai szerint elintézték ügyüket személyes kérdésben.

A képviselőház ülése június 23-án.

— Kezdeté délelőtt 10¹/₂ órákor. —

Elnök: Perczel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Lulács László, Hieronymi Károly, Tallián Béla, Pósz Sándor.

Elnök: Megnyitja az ülést s hitelesíteti a jegyzőkönyvet.

Szederkényi Nándor személyes kérdésben kér szót. Tegnap a nagy zajban nem volt tisztában azzal, hogy miért vonta meg tőle a szót az elnök. A házszabályokban keresve sem talál olyan rendelkezést, amely erre jogot adna az elnöknek rendreutasítás nélkül. Kéri tehát az elnököt, hogy világosítsa fel őt, különben kénytelen volna mentelmi jogának sérelmét bejelenteni. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Elnök: Megjegyzi, hogy Szederkényi tegnap a vita hevében inparlamentáris kifejezést mondott ezért vonta meg tőle a szót.

Szederkényi Nándor: Miután az elnök ur...

Kubik Béla: Csak elnök!

Szederkényi Nándor: ... anélkül, hogy rendreutasított volna, a szót megvonta, házszabályszerűt követett el, kérem ennélfogva az elnök urat...

Kubik Béla: Csak elnök!

Szederkényi Nándor: ... hogy ezt az esetet tegye át a mentelmi bizottsághoz. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Elnök: A házszabályok alapján teljesíti a kérést. Bemutatja a kérvényeket és feliratokat.

A Ház harmadik olvasásában is elfogadja a vasutasok fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslatot.

Gróf Apponyi Albert személyes kérdésben szólal fel. Tegnap a mentelmi bizottság elnöke jelentésének kapcsán reá, mint volt házelnökre hivatkozott. A Khuen-Ederváry-kormány alatt több képviselő mentelmi esete került felszínre; mert az illetők a Ház elnökét megtámadták. Akkor a mentelmi bizottság elnöke az ő kezdeményezésére nem tett jelentést az esetekről, mert neki mint elnöknek, kötelessége volt gondoskodni, hogy a Ház méltósága mentől pregnansabban megóvassék és az ejtett sérelem elégtételt nyerjen; abban a meggyőződésben volt, hogy ha a sértők önként követik meg a Házat, az teljesebb elégtétel, mert önzertes férfiak spontán cselekedete, mint ha erre erre a mentelmi bizottság kényszerítene az illetőket. (Élénk helyeslés balfelől.) Ezért történt, hogy ő felkérte Szivák Imrét hogy ne terjessze be a mentelmi bizottság határozatát s ezt annál inkább is tehetné, mert a mentelmi bizottsággal nem értett egyet. Ezért ma is elvállalja a felelősséget. Arról nincs tudomása, hogy Kossuth Ferencnek része lett volna ebben a kezdeményezésben.

Ugron Gábor szerint Apponyi eljárásában

lytt — elérte és rávetette magát s Lamotte Adam éles sikolyt hallott ekkor meg egy diadalmas börgést és felugrott, mint egy örült.

— Ah, megvan!

Az alabárdost, aki nem messze gúnynyasztott tőle, felrúta s tuszkolta maga előtt be a templomba az orgonából fújtatni. És nemsokára fölhangzott egy dal, eleinte kissé bizonytalanul, de mindhatározottabban. Ó, milyen pogány volt e nóta, amelynek hangjai mint egy vétkes, pokoli sereg lenték be az isten házában szent falat. Megrémlve hallgatták a szentképek s megborzongtak az ócska fapadok. A holdvilág, amely eddig szelíd fényvel sugározta tele a templomot, riadtan menekült ki az ablakon. A nóta pedig szilajon vad, pogány örömmel töltött meg minden zugot. A templom vonaglott e borzasztó bűn nyomasztó sulya alatt, hangos jajgatással telt meg a levegő, amelynek hangjaival szilaj tusára keltek az orgonából kiáradó hangok, amint a bűn vörös mák-virágjaival szórtak tele mindent. És e csodálatos, félelmes kaos egy vonaglásban, hirtelen, csodálatosan megkondukt a vészharang. Lamotte Adam iszonyú rémülettel kapta el kezét a billentyűkről és lebukott a székről. Az alabárdos álmos csodálattal buit elő az orgona alól, amely még mintha most is borzongott volna, s az alélt öregember fölő hajolt.

egy finom lélek nemes intenciói nyilatkoztak meg. de ez nem változtat azon, hogy a házszabályok értelmében a jelentést mégis be kellett volna adni s amig ez meg nem történik, addig az ügy nincs elintézve. A jövőre nézve rossz és veszedelmes példa, ha ezt az esetet elintézetlenül hagyják.

Kubik Béla személyes kérdésben megjegyzi, hogy tegnap, mikor Szivák Kossuth Ferencet is belekeverte a dologba, azt mondta, hogy Szivák dezavualva van. Ezt most megerősítette Apponyi is s kiderült, hogy Szivák nem mondott igazat. Jóhiszemű volt tegnap közbeszólása s azt ma is fenntartja. (Zaj a jobboldalon.)

Szivák Imre azt feleli Kubiknak, hogy őt csak Kossuth Ferenc dezavualhatja, mert neki a megállapodást nem a Ház elnöke, hanem Kossuth Ferenc hozta tudomására.

Kubik Béla ismételten tiltakozik az ellen, mintha a Kossuth-párt paktált volna. (Nagy zaj a jobboldalon.)

E személyes felszólalások után megkezdődik a névszerint való szavazás a miniszterelnöknek a galaci átirat tárgyában tegnap előterjesztett interpellációkra adott válasza felett.

A Ház 126 szavazattal 55 ellen tudomásul veszi a miniszterelnök válaszáat.

Az 1904. évi költségvetés.

Szederkényi Nándor: ... hogyezt a zesetet Neményi Ambrus előadó a pénzügyi bizottság nevében röviden elfogadásra ajánlja a költségvetést, arra hivatkozva, hogy az országnak minél előbb szüksége van a költségvetésre és így a költségvetési vita megrövidítéséhez a maga részéről is hozzá akar járulni azzal, hogy nem mond nagy előadói beszédet.

Komjáthy Béla: Régi szokás szerint a költségvetési általános vitában bírálat tárgyává teszi a kormány egész politikáját és a helyzetet. A többség nem teljesíti hivatását, amikor csak a kormány támogatására szorítkozik, nem áll feladatának magaslátat, mert nem ad irányt, eszméket a kormánynak. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Kifogásolja, hogy az előadó nem ismertette a kormány politikai, pénzügyi és közgazdasági törekvéseit, irányát. Ez kétszeresen kötelességévé teszi az ellenzéknek, hogy alaposan bírálja a mostani rendszert. Nehéz az ellenzék helyzete, mert a mindenkor többségek elhitettek a közvéleményben, hogy az ellenzék nem kormányképes és hogy törekvései, a nemzet függetlensége és önállósága — ábránd, hogy ő maga erejének csekélységéről fogva nem képes azt megvalósítani. Ez a felfogás illojális, mert az ország koronás királyi törvényes alapon áll, tiszteli az alkotmányt s ha a nemzet az ellenzéknek ad többséget, akkor az ország függetlensége kivívható és a királyi respektálni fogja a nemzet akaratát. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.) Sohasem volt kormány, amely annyira ki akarta volna tágitani a 67-es roskadt állapot, mint Tisza István kormánya. Erre vall, hogy a diplomáciának visszafelé folytán használt német nyelvet törvényesnek szeretné elismerteni. Ez ellen a függetlenségi párt minden erejével küzdeni fog. (Zajos helyeslés a szélsőbaloldalon.) Foglalkozik a galaci német átirat ügyével és a miniszterelnök két nyilatkozatával, amelyek homlokegyenest ellenkeznek törvényeinkkel, alkotmányunkkal és a nevezetes 67-iki kiegyezés híres paritásával, amelyet minden untalan kijátszanak. (Zajos helyeslés és tetszés a szélsőbaloldalon.) Ez a visszafelé igaz, hogy gyakorlat volt, de nem volt soha törvényes, mint a miniszterelnök mondja. Horvátországban is ilyen visszafelé alapján maradt meg mind máig a horvát érintkezési nyelv. Elég volt már a nagylelkűségéből.

Thaly Kálmán: Bolond magyar nagylelkűség!

Komjáthy Béla: Bírálja a kormány pénzügyi politikáját, amely a deficit rémét festi a nemzet elé. A miniszterelnök Bécsben akarja megvenni lábát s hiába kérkedik nemzeti politikával. (Zajos helyeslés a szélsőbaloldalon.) Határozati javaslatot nyújt be, hogy a Ház a bizalmatlanság okából utasítja vissza a költségvetési törvényjavaslatot, kötelezze a miniszterelnököt ígéreteinek beváltására. (Hosszantartó, élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) elsősorban pedig a választási törvény reformjának benyújtására, az 1899: XXX. t.-c. alapján az autonóm vámtarifa elkészítésére, a civilistia felemelésének elvitására és a magyar udvartartás létesítésére. (Zajos helyeslés és taps a szélsőbaloldalon.)

Gróf Apponyi Albert azon kezdi, hogy a költségvetés általánosságban való elfogadásából vagy el nem fogadásából nem csinál bizalmi kérdést, de a legutolsó napok eseményei következtében szándékát megváltoztatta, nehogy a közvélemény úgy lássa, mintha az ellenzék ilyen tendenciákkal szemben nem volna kész a legelhatározottabb haera. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) Ez a körülmény indítja arra, hogy a költségvetési javaslat ellen adja be szavazatát. (Zajos helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) Pénzügyi téren nagy a visszafelé; ott tartunk most, ahol voltunk a deficités időkben, amikor a költségvetést részlekre osztották, hogy a beruházások közt

tüntették el a deficitet. A beruházási művelet, amellyel ez a kormány előállott, költségvetési művelet s hivatkozik Matlekovits egy cikkére is, amelyben ezt az eljárást gyanusnak mondja. (Helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Ez a lepezgetés Tisza Kálmán idejére emlékeztet. A kormány pénzügyi politikáját első sorban az inproductív kiadások jellemzik. Ide tartoznak az állami tisztviselők fizetésrendezése és a hadügyi követelések. Nem sajnálja az állami tisztviselőktől helyzetük javulását, de azt várta volna, hogy ezt a reformot egyesíteni fogja a jelenlegi miniszterelnök a személyzet csökkentésével, amit gróf Tisza István képviselőkorában oly sokszor hangoztatott. Nem vádolja a kormányt, hogy a hadügyi követelésekkel meglepte az országot, mert mindenki tudta a jelenlegi miniszterelnökről, hogy az ő kormányzata dédelgetni fogja a militarizmust. (Úgy van a szélsőbaloldalon.)

A miniszterelnök az előbbi delegációban azt mondta, hogy örül, hogy az állam másodrendű szükségletei hátterbe szorulnak az elsőrendű szükségletek mellett. Itt a hadügyi követelésekre gondolt, amelyeket olyan boszorkányos pénzügyi művelettel készült keresztül vinni. Boszorkányos ez a művelet, hiszen van-e valaki, aki elhiszi, hogy ezt az összeget meg sem érzi a nép, aki igazat ad a miniszterelnöknek abban, hogy a beszerzések olcsóbbak lesznek, ha egyszerre adjuk rá a pénzt, mert hát számításba kell venni az interkollaris kamatok elesését is. A legnagyobb aggodalommal nézi a kormány pénzügyi politikáját, mikor két látja, hogy a kormány a hadügyi követeléseket elsőrendű állami szükségletnek tekint. Micsoda mértéket tart szem előtt a kormány? Németország, Franciaország hadügyi felszerelését és készülődéseit mi nem utánozhatjuk, mert mi gazdaságilag hasonlíthatatlanul szegényebbek vagyunk, s éppen ezért az egyetlen mérték, amelyet tekintetbe kell vennünk: az ország pénzügyi rendezettségé és az adózó polgárság gazdasági ereje. (Élénk helyeslés a bal és szélsőbaloldalon.) Szóvá teszi a miniszterelnök ama statisztikai adatait, amelyekkel azt iparkodik kimutatni, hogy hadügyi kiadásaink aránylag csekélyek. De a miniszterelnök kifejezte az adatok közül a honvédséget és a közös vámbérvételeket, amelyek a közös védelem céljaira valók. Elismeri, hogy ezek a kimutatások valóban a katonai kiadások jávára ütnek ki, de így érvelni nem szabad, mert ez az érvelés gazdasági, pénzügyi romlásba kerget bennünket. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) A miniszterelnök érvelése nem méltó ahhoz a helyhez, amelyről elhangzott. (Zajos helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) Ami az udvartartás költségeit illeti, a törvényhozás nem sajnál semmit a magyar király udvartartásának fényétől, de — sajnos — a magyar udvartartás csak papíron van meg; a magyar udvartartás az osztrák császár udvartartása, amelyből az ország semmit sem kap vissza, mert úgy anyagilag, mint erkölcsileg Ausztria gazdagodásához járul az, amit Magyarország a magyar király fényének emelésére áldoz. (Zajos helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) Már most egész határozottan kimondja, hogy míg a magyar udvartartás nem lesz meg, amelyet törvényeink is rendelnek, addig nem fogja megszavazni a magyar udvartartás költségeinek felemelését. (Hosszantartó zajos helyeslés és éljenzés a bal és szélsőbaloldalon.) Egész kormányzati, gazdasági és pénzügyi politikánkat az antiszociális irány jellemzi. Nem kevésbé aggasztó az a jatek, amelyet ez a kormány az 1899: XXX. t.-cikkel véghez visz. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Gazdasági berendezkedésünket a meglevő törvény alapjának 1907-ig tehetjük függővé az osztrák alkotmány rendkívüli intézkedéseiről és játéktól; ezt biztosítja az a törvény, amelyet a Széll-kormány általános meggyőződéssel és megelégedéssel itkított törvénykönyvünkbe s most ezt a garanciális törvényt akarja halomra dönteni a jelenlegi miniszterelnök. Elismeri, hogy nem kis vakmerőséggel teszi ezt, nem fogja tűrni ő, aki a garanciális törvényt létrehozásában nagy szerepet játszott, hogy a miniszterelnök ezzel a visszafeléssel kockára tegye gazdasági életkérdéseinket. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) Át-tér a miniszterelnök nemzeti politikájának bírálatára. Jól teszi a miniszterelnök, hogy nem nézi kinek a kosarába való ez, vagy amaz az érdem, mert így módon azt éri el, hogy az ő kosarába is kerülhetnek érdemek, amelyek nem az ő érdemei (Derűtség a bal- és szélsőbaloldalon.) De bizony jó lesz megvizsgálni, hogy kinek a kosarába esnek az érdemek. A leglényesebb elítéléssel lehet csak sújtani a miniszterelnök legutóbbi szomorú szereplését a galaci német átirat védelmében. (Zajos helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) A miniszterelnök megtette az országnak azt a kétértékű szolgálatot, hogy megerősítette az államhatalom teljes súlyával azt a hivatalnokot, aki kötelességét nem teljesíti eddigi hamis felelősségében, másrészt megtorlással fenyegeti meg azt a közhivatalnokot, aki hazafian teljesíti kötelességét. (Élénk tetszés a bal- és szélsőbaloldalon.) Hajlandó volt nyelvbőltsánek elfogadni a miniszter-

BELFÖLD

Tisza István Bécsben. Gróf Tisza István miniszterelnök ma reggel félnyolc órakor Bécsbe érkezett. Délben gróf Goluchowski közös külügyminiszterrel és dr. Koerber osztrák miniszterelnökkel tanácskozára ült össze a magyar miniszterelnök, a tanácskozás az osztrák-magyar-osztrák kereskedelmi szerződés körül folyt. Délután öt órakor a miniszterelnök visszautazott Budapestre.

Mint Bécsből jelentik, a konferencián az Olaszországgal meginduló kereskedelmi szerződéses tárgyalások taktikájáról volt szó. mert e tekintetben a két kormány eddigelő még nem állapodott meg. A borvám-kérdésben érdemileg teljes megegyezés van, amely odairányul, hogy megengedhetetlen minden olyan kivételes kedvezmény, amely a legtöbb kedvezmény elvébe fűződik. Miraglia szenátor bécsi útja jelentésként hozzájárult ahhoz, hogy az olasz kormány tisztába jöjjön az osztrák és a magyar kormányok álláspontja felől s azért alaposnak látszik az a remény, hogy az olasz kormány a borvám kérdésében nem fog olyan követeléseket támogatni, amelyek a tárgyalást meghiúsíthatják.

Kossuth Ferenc és a mentelmi ügy. Kossuth Ferenc, a függetlenség és 48-as párt elnöke a *Politikai Értesítő* útján a következő nyilatkozatot teszi közzé:

Nyilatkozat. Szivák Imre képviselő ur azt az állítást kockáztatta a képviselőházban, hogy pártközi megállapodás jött létre a pártok akkori vezetői között olyan értelemben, hogy a mentelmi bizottsághoz utasított őt képviselő, akik ellen a mentelmi bizottság (állítólag) elhatározta a cenzurának javaslatba hozását, sua sponte a maguk jobb meggyőződését követve a Házat megköveit. Azt is állította Szivák Imre, hogy az a megállapodás az énközdeményezésemre jött létre. Szivák Imre, aki akkor nem volt elnöke a mentelmi bizottságnak, rosszul van értesülve a történetről, mert teljességgel nem áll az, hogy pártközi megállapodás jött volna létre; és az sem áll, hogy én bármit kezdeményeztem volna erre vonatkozólag. Pakialáról tehát, vagy „pakliázásról” (amit „leleplezni” némelyeknek monomaniájává lett: szó sem volt. A valódi tényállás az, amit Rátkay László t. barátom (egyike az ötének) tegnap elmondott, én a Ház akkori elnökségével és barátaimmal érintkeztem s ezzel kötelességemet teljesítettem. Ennyiből áll az egész.

Kossuth Ferenc s. k.

A főrendiház pénzügyi bizottsága ma délelőtti tizenegy órakor ülést tartott, amelyen a kormány tagjai közül Lukács László pénzügyminiszter és Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter voltak jelen. Báró Rudnyánszky József ismertette az indemnitásra vonatkozó törvényjavaslatot, amelyet Samassa József bizottsági elnök elfogadásra ajánlott. A bizottság egyhangúlag elfogadta a törvényjavaslatot. Ezután a vasutasok fizetésére vonatkozó törvényjavaslatot tárgyalták, amelyet Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter, báró Rudnyánszky József és Samassa József felszólalása után szintén egyhangúlag elfogadták.

Mentelmi ügyek. A képviselőház mentelmi bizottsága ma délután 5 órakor Szivák Imre elnöke alatt ülési tartott, amelyen a következő mentelmi ügyeket intézte el: *Márothy László* előadása mellett.

Wolfner Tivadar ellen az összeférhetlenségi zsűri előtti tárgyalásán állítólag elkövetett rágalmasz miatt tett feljelentés ügyében a bizottság zaklatás esetét látván fennforogni, a mentelmi jog felfüggesztését nem javasolja.

Kubik Béla ellen a Ház folyó évi június 20-iki ülésében az elnökkel szemben tanusított engedetlenség és a Ház tekintélyét sértő kifejezések miatt indított mentelmi ügyben a vonatkozó iratok felolvasása és *Kubik* Béla nyilatkozata után, hogy ez ügyben *summi kijelenteni valója nincs*, a bizottság szótöbbséggel következtetést hozott: *Javasolja, hogy Kubik Béla a Ház ünnepélyes megkövetelésére köteleztesse a 255. §. alapján.*

Nagy Sándor ellen folyamatba tett kihágási ügyben a mentelmi jog felfüggesztését javasolja a bizottság. *Baghy* Béla, *Lendl* Adolf, *Balogh* Mihály és *Benedek* János ellen párvial

vétése miatt kimért büntetés végrehajthatása ügyében a mentelmi jog felfüggesztését javasolja a bizottság.

Lengyel Zoltán ellen a vasuti sztrájk alkalmából a rendőrséggel szemben tanusított ellenállásért indított mentelmi jog felfüggesztésére irányuló kérelem ügyében s a *Lengyel* Zoltán által mentelmi jogának ugyanezen esetből kifolyólag történt megsértése miatt tett feljelentés ügyében a bizottság június 30-án délután 5 órára tüzte ki az érdemleges tárgyalást, amikor az összes tanukai beidézik és erről a Háznak a bizottság jelentést tesz.

Zboray Miklós ellen a belügyminiszterhez intézett ügydíj beadványban foglalt állítólagos rágalmasz miatt tett feljelentés ügyében a bizottság zaklatás látván fennforogni, a mentelmi jog felfüggesztését nem javasolja. Ellenben javasolja a mentelmi jog felfüggesztését a *Veres* József ellen rágalmasz miatt tett feljelentés ügyében.

A kereskedelmi szerződések. A *Berliner Tageblatt* figyelemreméltó cikket közöl a kereskedelmi szerződések dolgában Németországgal folytatott tárgyalások kilátásairól s arra a konklúzióra jut, hogy a szerződés létrejötte előtt az eddigieknél nagyobb nehézségeket kell leküzdeni. Igaz ugyan, — így szól tovább a cikk — hogy kölcsönös jóakarral ezeket a nehézségeket le lehetne győzni. Az állatvámok dolgában Németország nem tehet olyan engedményeket, amelyek a népesség egészségét veszélyeztetik, ellenben ott, ahol az állatbeteivel megnehezítése a tulságos agrárérdekek folyomány, nagyon sok engedmény várható. A német lap kívánatosnak tartaná, ha az ipari vámk mérséklésébe belenyugodnánk s nagy szerényen csak annyit gazdasági belátást óhajtaná legalább, hogy úgy, ahogy létrejöhetne a megegyezés.

KÜLFÖLD

A karthauziak milliói. Párisból táviratozzák: A kamara folyosóin tegnap az a hír terjedt el, hogy a tegnapi tartott minisztertanácsban elhatározták, hogy *Lagarave* föltüntik a st.-louis-i kiállítás főbiztosának állásától. Azonban, hír szerint, ez az intézkedés csak a karthauziak ügyében kiküldött vizsgáló-bizottság munkájának befejezése után fog megtörténni. Azt hiszik, hogy a *főprior*, dom *Michel* és *Rey* atya nem jelent meg a vizsgálóbizottság meghívására. A főprior vallomásának tekinthető az a levél, amely a *La Croix* című párisi lapban jelent meg; 1904. június 16-án írta *Monte-Olivétól* a főprior *Pichatnak*, a karthauziak építésének. E levélben a többi közt ez foglaltatik:

Egy X. nevű személyiség látogatott meg 1903. március havában. Egy másik ember beleegyezésével jött, — kit azonban én nem láttam és nevét sem akarták nekem megmondani — hogy egy tervet terjesszen elém, amelyet felette fontosnak jeleztek. A karthauzi rend autorizációjáról volt szó, amelyet a következő két feltétel alatt engedélyeznének:

Először fizessen a rend azonnal 300.000 frankot, hogy a kamara egyrészenek szavazatát megvásárolhassak. X. ur biztosított, hogy azok a befolyásos emberek, akiknek nevében velem beszélt, így fejezték ki magukat: — Háromszázezer frankra van szükségünk, ezzel indulhatunk. A többi később lesz meg.

Másodszor két millió frank lefizetésére az autorizáció megengedése után. Habár én e zsarolási kísérletet azonnal erőlyesen visszautasítottam, azt kérdeztem X. urtól, kicsodák azok a személyek, akiknek megbízottjaként ő szerepel. Miután X. ur titoktartást követelt tőlem, megnevezte négy politikus nevét és hozzátette: Ertem az ön undorodását e nevek hallatára. Mégis engedje meg, hogy folytathassam a tárgyalásokat, hadd tudjam, mit lehet elérni. Óvatosan fogok eljárni, mert a legcsekélyebb indiskréció és minden füstbe megy.

— Tegyen, amit akar, válaszoltam én neki, ez a maga dolga. De gyakorlati eredményt ön

elnöknek azt a mondását, hogy nincs törvényes akadály annak, hogy a közös diplomácia szolgálati nyelve a német lehessen; ezt a vita hevében mondotta, de már két napi megfontolás eredménye volt az a második nyilatkozata, amely az elsőt megerősítette, erre tehát nem lehet ugyanazt a melegséget alkalmazni. (Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.) Nos, elmondja, melyek a törvényes akadályok: az 1867. XL. t. c. 28. szakasza, amely akként szól, hogy a közös ügyek közegeire növe mellőzhetetlen feltétel a paritás; a másik törvényes akadály az 1868. XLIV. t. c. 1. szakasza, amely azt mondja, hogy a nemzetpolitikai egységénél fogva Magyarország államnyelve a magyar lévén, a magyar kormánynak hivatalos nyelve a kormányszat minden ágában ezután is magyar. A miniszterelnök felfogása csak akkor állhatna meg, ha a közös kormányszat közegeit nem sorozzuk az államkormányzat közegei közé, de hát akkor hová sorozzuk? (Zajos helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) A miniszterelnök egész beszédében, amelyről egy meg nem vedhető ügy védelmére vállalkozott, a bírói végrehajtó hatalom és egy bírói jog gondolata csúcsosodott ki. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) Ha a miniszterelnök azt mondotta volna, hogy ennek a kérdésnek gyakorlati rendezése nehézségekre ütközik s ezek a nehézségek még nincsenek elhárítva; ha felmerülnek lapusok, azokat ne vegyék túlbizonyra, mert feladatunkul ismerjük, hogy ilyenek továbbelő ne forduljanak; ha azt mondotta volna, hogy voltak jeles férfiak, jeles és kevésbé jeles pártok, amelyek ez esetek felett szemet hunytak, de ez a kormány ezt az állapotot türtnek, orvoslandónak tartja; akkor ő sem hogyzná ki ezt az incidenst a kormány ellen. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) De amikor a miniszterelnök ebből a megtört szokásból és gyakorlatból jogot akar formálni, akkor békétüresünknek vége szakad. (Zajos helyeslés és taps a bal- és szélsőbaloldalon.) Házelnök korában kétszer is megtörtént, hogy közös hatóságtól német átiratot kapott. Régi gyakorlat volt ez, nos, ő megszakította ezt a gyakorlatot. (Hosszantartó, élénk éljenzés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Ne értek félre; nem az elnökök régi gyakorlatával szakított; nem akar egy elnököt sem azzal gyanúsítani, hogy ezt a gyakorlatot követte, de a közös hatóságokról mondja, hogy az az ő régi gyakorlatuk. Ő rövid úton, személyesen fordult az illető hatóságok felé, meggyőzte őt a törvényes gyakorlat mibenlétéről és postafordultával magyar átirat jött a német helyett. (Éljenzés a bal- és szélsőbaloldalon.) Ebből látszik, hogy a közös közegeknél sokkal kevesebb rosszakarral van dolgunk, semmint a kormánynál s amott elég egy egyszerű figyelemzés. De tegyük fel, hogy igazza van a miniszterelnöknek s nincs törvényes akadály annak, hogy a közös külképviselet németül levelezen, kérdi, hol van olyan törvény, amely azt rendelí, hogy a magyar állam hatóságai tartoznak elintézni a német átiratokat. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) Nem érti, hogyan hangoztathatja a miniszterelnök, aki a nemzeti egység gondolatától épp úgy áll van hatva, mint ő. (Ellenmodások a szélsőbalról.) Ilyen teoriákat, amelyek keréketörnek a nemzeti politikát, a nemzeti egység szent eszméjét. A kormány a magyar vezényező követelésektől is, a konfliktusok elkerülésének lázas keresésével üzötve, azzal ijesztgetett, hogy ez veszedelmes összeütközést támaszthat nemzet és király közt, veszedelmes fogás a koronát úgy tüntetni fel, mintha a nemzet valamely jogos követelésnek akadály volna. (Élénk éljenzés és taps a bal- és szélsőbaloldalon.) Az ilyen kormánynak nem szabad megadni a kormányzás eszközeit. Határozati javaslatot nyújt be, hogy a képviselőház még általánosságban se fogadja el a költségvetést, mert az nem számol az ország pénzügyi helyzetével és az adózó polgárság gazdasági erejével, s mert a kormány nem óvja meg a nemzeti érdekeket s nem csak megtűri olyan törvénytelen állapotot, amely az 1867-ben kimondott paritás elvével ellenkezik, hanem jogosnak, törvényesnek akarja elismerni az ilyen visszaélést. (Hosszantartó éljenzés és taps a bal- és szélsőbaloldalon.)

Előnk: A vita folytatását holnapra halasztja s bejelenti, hogy a földmívelési miniszter ma már nem válaszol Molnár interpellációjára, hanem holnapra halasztja azt.

Szivák Imre személyes kérdésében kér szót. Elismeri Apponyi felvilágosításai után, hogy nem Kossuth Ferenc, hanem Apponyi, mint a Ház elnöke, volt a kérdéses mentelmi esetekben a kezdeményező, de ő jöhísemüleg mondotta Kossuthról, hogy ő kezdeményezte, mert neki Kossuth hozta tudomására a megállapodást mint annak a pártnak elnöke, amelyhez az illető őt képviselő tartozott.

Kubik Béla e magyarázatot, megnyugvással veszi tudomásul s meggyőződését meg nem történtnek tekinti.

Az ülés 1/2 órákor végződik.

nem fog elérni, mert amíg én élek, a karthauziak pénze ilyen kezekbe nem fog kerülni.

X. ur erre megjegyezte:

— Ha elárulná az én nevemet, azonnal a leghatározottabban megcáfolnám.

Hogy folytatták-e a tárgyalásokat, nem tudom, azóta nem hallottam a dologról semmit. Ha meg tudnám mondani annak az embernek nevét, megmondanám szívesen. De nincs semmiféle írásos bizonyítékom és tudom, azonnal demontálnának. Elmondtam, amit tudok, és egyebekben hallgatni fogok. Elfelejtettem elmondani, hogy a beszélgetésnél három személy volt jelen, az említett X. ur, pater Rey, a karthauziak prokurátora és én, A. Michel, a karthauziak priorja.

Páris, június 23.

A karthauziak ügyében kiküldött vizsgálóbizottság ma kihallgatta Pichat grenoblei képviselőt, aki azt vallotta, hogy a karthauziak priorja közölte vele, hogy nála látogatást tett egy személyiség, aki tőle 300.000 frankot kért egy parlamenti csoport részére és 2 milliót a karthauziak autorizációja esetére. Az illető azt mondta, hogy négy parlamenti férfit nevében jár el, akiket a prior előtt megnevezett, de becsületességét vette, hogy neveiket nem teszi közzé. A bizottság egyik tagja szemérvetette Pichatnak, hogy nem mondja meg az igazságot. (Élénk mozgás.) A bizottság felhívására Pichat végül megígérte, hogy sürgősen kérni fogja a priort, hogy mondja meg annak a személyiségnek a nevét, aki a pénzüsszegek megszerzése céljából lépéseket tett. Ezután *Bulot* főállamügyészt hallgatták ki.

Az orosz-japán háború.

Budapest, június 23.

Még mindig nem érkeztek megbízható hírek a Haicsöng és Kaicsu körül vívott csatákról és Liaojang bevételéről sem szólnak újabb jelentések. És mint tegnap, ma is azt állítjuk, hogy a japán sikerekről világgá bocsátott hírek nagyobbra a fantázia szüleményei, amelyeknek annyi az alapjuk, hogy Liaojangtól délre nagyobb-szabású csaták folytak, amelyek minden valószínűség szerint az oroszok súlyos veszteségével végződtek. De ez a kudarc még nem jelenti Liaojang feladását, bár végső eredményében lehet még a következménye.

Ami első sorban gyanússá teszi a tegnapi híreszteléseket, az az a körülmény, hogy Liaojang bevételét japán lovas-támadásnak tulajdonítják. Hát hogy lehetséges ez? Hisz Liaojangot rendkívül megerősítette Kuropatkin és haderejének zömét benne és körüle koncentrált. Vagy a jelentés fogalmazása lett volna csak rossz és elfelejtette volna megmondani, hogy a lovas-előcsapatokat Kuroki egész hadserege követte? De még így is érthetetlen volna a gyors diadal. Hogy jutott Kuroki serege a Vafien-szoroson keresztül, ahol Keller tábornok huszezer katonával várja a japánokat? Még a szoros megkerülése esetében is csodával volna határos Kuroki hirtelen megjelenése.

Ilyen körülmények között igazán meddővé válik minden találgatás. Be kell várni a hivatalos jelentéseket, amelyek megérkezéig ténynek csak azt vehetjük, hogy valahol Liaojangtól délre véres csaták folytak, hogy továbbá Stackelberg hadteste végleg szétmorzsolódott és hogy a vafankui győzelem óta vívott ütközetek szintén a japánok diadalával végződtek.

Kuropatkin és Kuroki csatája.

Páris, június 23.

Az *Echo de Paris*nak táviratozzák: Liaojang és Haicsöng közt nagy harc

folyik Kuropatkin és Kuroki seregei közt. Stackelberg hadoszlopának sorsa válságos.

London, június 23.

A Reuter-ügynökség jelenti Liaojangból mai kelettel: Kuropatkin átvette a hadsereg személyes vezetését.

A szorongatott Stackelberg.

London, június 23.

Senki sem tudja, hogy hol van *Nodzu* hadserege, de általánosan azt hiszik, hogy *Oku* hadseregével való egyesülését készíti elő. *Oku* serege nagy energiával folytatja Stackelberg hadtestének üldözését. Kedden délután megszállta Hiungjengcsöngöt, amely Vafankutól harminc mérföldnyire északra és Kaicsutól alig huszontól mérföldnyire délre van, amerre Stackelberg visszavonuló hadtestét vezette. *Kondraesenko* tábornok szibériai csapataival vasuton északra színtén Kaicsu felé siet, hogy Stackelberg hadtestét megerősítse és tüzérégségnek észak felé való szállítását fődözze. A Liaojang bevételéről szóló hírt nem erősítették meg.

A japánok újabb sikere.

Tokió, június 23.

(Hivatalos.) A Liaotung félszigeten működő sereg egy része 21-én délután bevette a Kaipingtől 25 mérföldnyire délnyugatra levő *Szungianhenget*.

Kuropatkin buzdítása.

Pétórvár, június 23.

Kuropatkin június 20-án Kaicsuba érkezett és szemlét tartott az első szibériai hadtest fölött. Végül buzdító beszédet mondott, mely így végződik:

— Le kell számolnunk a japánokkal, mert különben nem fogunk többé hazatérni.

Port-Arthur helyzete.

London, június 23.

Tokióból jelentik: Egy amerikai újságitrónak az a vakmerő ötlete támadt, hogy életének kockáztatásával belopdózik a port-arthuri várba. Az újságitrón elment két héttel két khinaival csónakba ült s a Liaotung-szigeten a Lujza-öbölbe ment. Orosz katonák elfogták és bekötözött szemmel börtönbe vitték. Ugyanabban a börtönben száz japán ember is sinylődött, akik közül többen megőrültek. Az újságitrón néhány nap múlva *Stössel* tábornok elé vitték, aki többször kihallgatta és csak miután becsületességére megfogadta, hogy vállalkozását nem fogja ismételni, engedte meg neki, hogy Csifuba visszatérjen. Ez az újságitrón Csifuban a következőket mondta el: Amikor az öbölbe bevitörölözött, azt látta, hogy az összes dombok tele vannak orosz katonákkal, akik szakadatlanul dolgoznak az erősítéseken. Port-Arthurban rendkívül élénk élet van s arról a nyomorról és inségről, amelyről a külföldi újságok írnak, ott semmi sem tapasztalható. Eleség bőven van. A japán ostromzár nem teljes és a kikötő bejárata az összes hajók számára szabad. A várat egyre jobban erősítik és a helyőrség sokkal nagyobb, semmint hiszik. A lakosság és katonaság egészsége nagyon jó. Minap a japánok támadása után, amelyet az oroszok visszavertek, a tiszték nevetve és tréfálva értek vissza szállásukra s azon a napon este fényes táncmulatságot rendeztek.

Csifu, június 23.

Itt az a híresztelés terjedt el, hogy a japánok a tegnapi nap folyamán és az elmúlt éjszakán a szárazföld és a tenger felől erős támadást intéztek Port-Arthur ellen. Két ideérkezett gőzös parancsnoka, kik ma Port-Arthur előtt nem messze hajóztak el, azt jelentik, hogy az adott időben nem hallottak ágyutüzet.

London, június 23.

A Reuter-ügynökségnek jelenti Liaojangból e hó 21-éről: Szavahihető jelentések szerint a japánok Port-Arthur alatt most nem működnek. Az oroszok nyilván

biznak abban, hogy a vár védői megállják helyüket, amennyiben az élelmezés kérdéséről van szó. Különösen jelentősnek az északi helyzetet tekintik. Ugy látszik, hogy Kuropatkin tábornok mindenütt ott van és és hír szerint a vafiantinói csatában személyesen tekintette meg az egész orosz harcélét. Félős, hogy a két japán sereg, támogatva egy északon álló haderőtől, minden pillanatban egyesülhet. A japánok a liaotungi öbölben 16-ika óta sokat szenvednek az erős esőzésektől, amelyek megrehezítik a hadviselést.

A hangulat Oroszországban.

London, június 23.

Pétórvárról jelenti a *Daily Telegraph*nak: Az összes körökben nagy levertség mutatkozik, csak a cár tanácsadói biznak még, akik el vannak határozva, hogy addig folytatják a háborút, amíg Franciaország pénzt ad kölcsön. Már meg is kezdtek a tárgyalást egy új kölcsön fölvételére és francia pénzüsszegek hasztalan ajánlják az orosz kormányoknak, hogy vessen véget a hiábavaló vérontásnak. Maga a cár azt hiszi, hogy az eddigi vereségeket rendkívüli incidensek okozták, és *Skrídlov* hajórajának sikerei nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy a cár reményét újra megerősítsék.

Ugyanez a pétórvári levelező azt írja, hogy Oroszország sikerrel tárgyalta a portával a Dardanellák használata ügyében. A szultán megengedte, hogy a feketetengeri hajóraj átkeljen a szoroson, de Oroszország csak akkor fog élni ez engedellel, ha már elindította a balti hajóraját.

A *Standard* jelenti Pétórvárról: *Jensen* tengernagy nemrég egy japán hajóraj közeledése következtében kénytelen volt egy szállítóhajót elsüllyeszteni, bár úgy látszott, hogy a legénységnek körülbelül a fele kapitulálni szeretne; a többiek öngyilkossá lettek. A levelező arról értesül, hogy a cárt mélyen megrendítette az eset. *Dragomirov* tábornok kijelentette, hogy a japán tüzérégség óriási számbeli és koalitív fölénye egymaga is ellenállhatlan előnyt biztosít az ellenségnek.

Japán a béke mellett.

Pétórvár, június 23.

Itteni politikai körökben figyelmet kelt *Sujemacu* bárónak az a nyilatkozata, hogy Japán nem idegenkednék egy barátságos hatalom békeajánlatától. A *Novoje Vremja* a párisi japán követnek ezt a nyilatkozatát *Skrídlov* szerencsés akciójának tulajdonítja. Az újság az írja: Ime, az a tény, hogy flottánk akcióbá lépett, elegendő volt a japánokat békére hangolni. Elképzelhetjük, hogy beszélnek majd a japánok akkor, amikor szembekerülnek Kuropatkin óriási seregével és egyesült hajóhadunkkal.

HIREK

A Sibulok.

Szabad-e társadalmi kérdést csinálni ebből az Eremités-estéből? Vannak-e olyan mélységei, amelyek érdemesek arra, hogy generális szabályokat gombolyítson le róla a megfigyelés? Csak az történt-e, hogy két részeg paraszt agyonvert egy urat nyílt utcán, kegyetlenül, olyanformán, mint ahogy az ebet ütik le, ha veszedelmes? Vagy történt-e egyéb is?

Történt. A legbrutálisabb vadsággal verték agyon Eremités Pált, embertelen és förtelmes módon. Ha embert ölni bűn, akkor százszorosan bűn így ölni. Ilyen csunya és undorító kegyetlenséggel, pártatlan vérengzéssel, valóban bestialis módon. Ha pedig a bűnért meg kell lakolnia a bűnösnek, százszorosan kell meglakolnia annak, aki ilyen undorító módon üti le ellenfelét. A két Sibul azonban fölmentette az esküdtszék. Szabadlábra he-

lyezték őket s azzal mentették föl, hogy a tett elkövetésekor nem voltak beszámítható állapotban. Könnyű elhinni. Volt okuk rá, hogy ne legyenek beszámítható állapotban.

De miféle beszámíthatatlanságról beszélnek ezek az esküdtek: arról-e, amelyet a törvény ismer s amelylyel súlyos cselekményeket is menteni lehet? Részegek voltak ezek a Sibulok? Bepálinkáztak, mielőtt gyilkoltak, hogy erőt és bátorságot merítsenek tettükhöz? Dehogy gyánúsitanám az esküdteket, hogy ez a beszámíthatatlanság éppen kapóra jött nekik, mikor kezük szívükre téve igaz meggyőződésük szerint mondták ki a fölmentő verdiktet. De könnyű belátni ebbe a lelkiismereti kérdésbe. A pálinkás beszámíthatatlanság, amely bizonyítás folyamán beigazolást nyert, igen nagy elismerésre méltó véletlen ez alkalommal. Jó alkalmul szolgált az esküdtszéknek ahhoz, hogy beszámíthatatlanságot konstatafjanak. Olyant, amelynek alapján föl lehet menteni a bűnöst. De ki tudja, nem egy másik beszámíthatatlanságra gondoltak-e? Arra, amely éppen úgy megfosztja a józan eszt a helyes logikától, mint a szesz. Arra, amely beállott ama kegyetlen ütéseknél sulya alatt, amelyeket az áldozat, Eremités Pál mért rájuk. Mert az áldozat sem volt kegyes ember. Ők hárman nem tehetnek egymásnak szemrehányást, egyformán csunya módon intézték el egymás életét, nyugodalmát és békeségét. Miféle beszámíthatatlanságról volt hát szó ebben az ügyben?

A pálinkaokozta beszámíthatatlanság mentette-e föl a két Sibult vagy az a másik, mérges szesz-okozta örület? Az esküdtek lelkében bizonyára ez a másik "beszámíthatatlanság" gondolata élt. Erre azonban nem építhettek. Sem a törvény, sem a társadalom nem fogadta volna el így a verdiktjüket. Baj is volna, ha elfogadná. Segített tehát a pálinka, ez a nagy és erős hatalom, amely föl és amely ime — kirántja az embereket az igazságszolgáltatás karmaiból.

De azért ki ne látná, hogy ebben a dologban milyen furesza módon cserélődnek el a fölmentés okai? A pálinkát okolják és az uszorát értik.

— a.

A családos emberekért.

A porosz pénzügyminiszternek ugylát-szik több eredeti ötlete van és több pénze az államkincstárban, mint egynémely más ország pénzügyminiszterének.

Olvassuk, hogy a családos embereknek el akarja engedni az adókat, sőt a sokgyerekű tisztviselőt még néminemű másfajta állami kedvezményben is szándéka van részesíteni.

Hát ebben a szándékban van igazság és van bölcsesség. Ez nemzetföntartó nagy gondolat. Hatalmas reform. Csudálatos, hogy még eddig semmi más miniszternek nem jutott az eszébe, csak éppen a porosz pénzügyminiszternek. Holott például minálunk Magyarországon szinte ordított rá az alkalom, hogy a gyakorlati életbe átplántálják ezt az utóbbi időkben, amikor minden tisztviselőnek rendezték a fizetését. Az állami fejőstehén mindenkinek a sajtárjába csurgatott egy-egy ital tejeckét, még a papok kongruájának a dézsájába is. No, csak éppen a tanítók nyelik még a száraz kortyokat...

Csudálatos és keserves valóság, hogy ezeknek az állami segítségnek a szétosztásánál nem tettek különbséget családos és családtalan tisztviselő között, noha évtizedek

óta amazoknak a kétségbeejtő jajgatása töltötte be a levegőt. Legényember aligha siránkozott, hogy nem tudja megélni. Pedig hát annak is terhes volt hordani az anyagi gondokat, holott se kicsinye, se nagyja; a legtöbbje egyedül áll, mint az ujjam. Csak egyedül magamagára van kiadása. Legfőkébb harmadmagára, ha a szüleit is ő tartja el. De már most az a szegény tisztviselő és az a még szegényebb tanító mitevő legyen (mi-levő és mi-levő?) ha teszem fel négy, hat, nyolc gyereknek kell kenyeret szelni, cipőt venni, ruhát szabatni, könyvet vásárolni?! Mert csak, ugye-, a társadalmi helyzetükhöz valamennyire méltó életmódot kell nekik biztosítani? És, ugye, nemcsak boldogság, embertelenség és természet ellen való bűn, hanem valósággal hazaárulás-számba menne, ha valamelyik miniszternek az jutna eszébe, hogy valami tattatik-tettetik rendeletében, „bizalmasan“ azt a jóakaratu tanácsot adná a tisztviselőknak, hogy „tekintettel az államkincstár súlyos helyzetére“ — ne házasodjanak, vagy ha már megházasodtak, a Gólyához címzett nagyfuvaros céggel szakítsák meg az üzleti összeköttetést?!

Egy szó mint száz, az a porosz pénzügyminiszter nem bolond ember ám! Lát-szik abból, hogy már a bajorok és a franciák is sietnek fontolóra venni az ötletét. Ezer komoly ok szól mellette. Érdemes lenne, ha a mi pénzügyminiszterünk is különbséget tenne fizetés dolgában családos ember és agglegény között.

Uram bocsá, tán éppen ő is agglegény? — No, annál inkább!

Ha már a tisztviselőknél elkétek vele, a porosz miniszter messzilató, okos gondolatának talán a magyar tanítók még hasznát vehetnék, akiknek éppen most rendezik szerető gonddal a jövőndő sorsukat. Most az egyszer érdemes lenne ám tanulni a — némettől!

(j. a.)

Budapest, június 23.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Június 15-ikén új előfizetést nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Személyi hírek. Lipót Szalvátor főherceg ma délelőtt a brucki táborba utazott. — Jenő főherceg ma délelőtt Bécsből Werfenbe utazott.

— Királyunk és Edvárd király. Bécsből jól értesült részről jelentik, hogy egyelőre szó sincs arról, hogy Ferenc József király az idén Marienbadban találkozzon fog Edvárd királlyal, sőt még az is kétséges, vajjon Edvárd király e nyáron elhaegye-e Marienbadba.

— Kinevezés. A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király dr. Kirschhál József műegyetemi nyilvános rendkívüli tanárt a harmadik matematikai tanszék nyilvános rendes tanárává nevezte ki.

— Makfalvai államtitkár beteg. Makfalvai Géza államtitkár, aki a napokban a földmívelésügyi minisztérium több intézményét látogatta meg a vidéken, körutján meghűlt és most ágyban fekvő beteg. Baja nem komoly ugyan, de az államtitkár mégis csak néhány nap mulva veheti át hivatalát.

— Az ó-budai bucsu. E hó 29-én, szerdán tartják meg nagy ünnepséggel az ó-budai bucsut. A bucsu egyházi része a plébánia-templomban reggel 6 órakor esendő misével kezdődik. A zenes nagymisét 9 órakor fényes papi segédlettel Sagmüller József plébános tartja, mely alatt a templomi énekkar Laub János karnagy vezetését alatt működik. A ma-

gányszólamokat Benes Irma, Kregler Ilona és Volkolina Irén éneklék. Az előjáróság a sátrak fölállítását a Tavasz-utcában, Flórian-téren, Flórian-utcában, Vörösvári-utcán s a Peigár-téren engedte meg.

— Berzeviczy Eperjesen. Berzeviczy Albert vallás- és közoktatásiügyi miniszter ma délelben megtekintette Glüllány főispán társaságában a Széchenyi-kör kiállítását. A kiállítás elősarnokában Eperjes város intelligenciája várta a minisztert és dr. Valentiny, a Széchenyi-kör titkára szép beszéddel üdvözölte. A miniszter szívólyesen megköszönte a fogadtatást és tüzetesen megtekintette a kiállítást és az ügyes rendezés felett többször adott megelégedésének kifejezést. A miniszter délután birtokára utazott.

— Elhunyt királyi ügyész. Dr. Daróczy Elek budapesti királyi ügyész két hónapig tartó betegség után tegnap Budapesten 39 éves korában meghalt. Az elhunyt kiváló képességű ember volt és halála mély részvétet keltett mindenfelé. Haláláról a budapesti királyi ügyészség a következő gyászjelentést adta ki:

Mi, a budapesti királyi ügyészség tagjai megilletődvé tudatjuk nagyrabecsült és őszintén szeretett kedves ügyészársunknak, dr. Daróczy Elek budapesti ügyész urnak ez évi június 22-ik napján, délelőtt 11 órakor harminckilenc éves korában bekövetkezett elhunytát. Halottunkat június 24-ik napján, délután 5 órakor temetjük el az új Szent János-kórház kápolnájából a farkasréti temetőbe. Mély fájdalomunk és igaz baráti szeretetünk kíséri őt utolsó útján. Legyen áldott emléke!

— André expedíciója. Londonból jelentik: A Ferenc József-föld legdélibb végén, a Flóra-fokon amerikai hajócsok egy sárga rézhenget találtak, ezzel a felirással: André északsarkai expedíciója. André testvére reméli, hogy a hengerben olyan iratok vannak, amelyek fölvilágosítást adnak a szerencsétlenül járt expedíció sorsáról. Skandináviában mozgalom indult meg, hogy a további nyomozás megindítására expedíciót szervezzenek. André tudvalevőleg 1897. június 11-én indult el léghejón két társával, Strindberggel és Frankl-lal s az expedícióról azóta nem jött hír.

— A gyógyszerészszerzők mentesítésének megjelölése. A közös hadügyminiszter rendeletet bocsátott ki, hogy a gyógyszerészszerzők ezen a területen ne viseljenek olyan karpaszományt, aminőt a katonai mesterekből hordanak. Régi anomáliát szüntet meg ez a rendelet. A gyógyszerészek országos gyűlésén Schubert Arnold gyógyszerész meggyőző érvekkel fejtette ki a gyógyszerészek önkéntesi szolgálatának visszavonását. Az anomáliák egyike most a hadügyminiszter rendeletével megszűnt. A gyógyszerészszerzők a közöseknek már le is tették a nem nekik való paszományt, a honvédségnél még a régi állapot van érvényben.

— A szorb király leánya Rómában. Belgrádból táviratozzák, hogy Péter király leánya nőjönnek, az olasz királynának látogatására Rómába utazik. A szorb királyi hercegnő a nyár egy részét az olasz udvarnál fogja tölteni.

— Magyar kiállítás Párisban. Az Izabella főhercegnő védnöksége alatt álló Izabella-Egyesület hazipari nőmunka-kiállítást rendez Párisban. A kiállítást novemberben nyitják meg a Louvrebán.

— Öngyilkos leánya. Prokesch Henrik gázgyári hivatalnok kilenc éves Emma nevű leánykája a minap megszökött szüleinek a Kalvária-téren lévő lakásáról, mert rossz bizonyítványt kapott az iskolában. Pár napig távol volt s akkor a család egyik ismerőse hazavezette. Otthon az édesanyja megszidta s a kis leány e fölött annyira elkeseredett, hogy kiszaladt a folyosóra s leugrott a harmadik emeletről. A boldogtalan gyerek halálosan összezsuzta magát. A mentők bevitték a Rókusba.

— Házasság. Gróf Kluen-Hödervary Károly, a király személye körüli miniszter tudatja, hogy unokahuga, Zichy Angéla grófkisasszony közelebb házasságra lép báró Solymosi Ödön főrendiházi taggal, jelenleg országgyűlési képviselővel.

Klüber Miksa eljegyezte Rosenfeld Sarolta kisasszonyt Izsákon.

— **Goethe szobra Rómában.** Ma este leplezték le Rómában Goethe emléksobrát, amelyet Vilmos császár ajánlott fel az örök városnak első látogatásának emlékére. Ismeretes ennek a szobornak az érdekes multja. Alkotója, *Eberlein*, aki a mi Andrássy-pályázatunkon második díjat nyere, tudvalevőleg részt vett a strassburgi Goethe-szoborpályázatban, amelyen azonban csak negyedik díjhoz jutott. Az első díjat *Waogener* nyerte el, és ő is bizták meg a kivitellel. Eberlein nyilvánosan is panaszt emelt, amiért művét háttérbe szorították, s csakhamar az az elégtétel is kárpoztolta, hogy a császárnak, mikor műtermét meglátogatta, nagyon megtetszett a szobortervezet, erősen díjazta, sőt hamarosan meg is rendelte Róma városa számára. De még egy keserű labdacost kellett lenyelnie Eberleinnek. A Rómában élő német művészek tiltakoztak az ellen, hogy berlini szobrász kapta a megbízást, de a császár szava természetesen hatalmasabb volt. Eberlein többször járt Rómában, mert szerette volna, ha szobra a Monte Pinciora kerülhetett volna, de ezt nem sikerült kijáratnia. Eberlein emlékműve, amelyet ma este a Borghese-villában leplezték le, egy római templomnak a töredékeit tünteti fel, amelyek lépcsőzetül szolgálnak a talapzathoz. A talapzat voltaképpen egy korinthusi oszlopfe, amelyen ott áll az ifjú Goethe, jobbában könyvvel. Balfelől a lépcsőkön ül az öreg hárfás és ott áll Mignon, jobbfelől Orestes és Iphigénia, hátul Faust és Mephisto.

A leleplezés, mint Rómából táviratozzák, impozáns ünnepséggé alakult, amelyen megjelent a király is. Miután a király helyet foglalt, a gazdagon díszített pavilonban gróf *Monts* német nagykövét rövid beszédet mondott először német azután olasz nyelven, amelyben kérte a királyt, hogy adja meg az engedelmet az emlékszobor leleplezésére. Miután a király megadta az engedélyt, lehullott a lepel. A jelenlévők lelkesült kiáltásokba törtek ki, misalatt a zenekar a német himnuszt játszotta. A szobor talapzatára letették a városi tanács és a német klub koszoruit. Ezután *Colonna* herceg polgármester és *Orlando* közoktatásügyi miniszter beszélt. A király erre *Eberlein* tanár szobrász kíséretében megzemlélte az emlékszobrot és üdvözölte annak megalkotóját.

— **Párbaj.** Ma délelőtt a Ferenc József lovassági laktanya lovardájában súlyos feltételek mellett párbajt vívtak ifj. *Kvassay* István és *Rónay* László. Segédek *Kvassay* részéről *Salamon* Andor kapitány és *Liptay* Béla, orvos ér, *Kosztka* Emil törzseros. Rónay részéről *Kiss* József és *Békessy* Mihály. Előbb pisztoly-párbaj volt kétszeri golyóváltással. Miután a pisztoly-párbaj eredménytelen maradt, a párbajt karddal folytatták. A felek rendkívül hevesen csaptak össze. Az első összecsapásnál Rónay a jobbkarján megsérült. Sebét bekötötték, de miután kijelentette, hogy a vágás nem akadályozza, a párbajt folytatták. Ezután Rónay az arcán mély vágást kapott. A párbajt erre megszüntették. A súlyos feltételi párbajnak heves összeszólalkozás volt az előzménye.

— **Öngyilkos bankhivatalnok.** *Máté* Jenő miskolci születésű banktisztviselő a Pesti Hazai Első Takarékpénztár hivatalnoká ma reggel öngyilkosságot kísértett meg a fővárosban. A fiatal ember egy esztendővel ezelőtt jött Budapestre Miskolcra, ahol az édes atyja malomtulajdonos. *Máté* Jenő a fővárosba érkezése után hamarosan alkalmazták a takarékpénztár csömöri-úti fiókjában. A fiatal ember a fővárosban bátyjával, *Máté* Dezső mérnökkel együtt lakott a Kerepesi-ut 17. szám alatt egy *Elekne* nevű uri asszonynál. Szorgalmas, törekvő ifjú volt, akit mostanában akartak kinevezni. Tegnap este szokatlanul korán már hét órakor hazament és otthon is maradt. Este tíz órakor tért haza a bátyja, aki nyomban lefeküdt. Reggel hét óra tájban *Máté* Dezső felbredt s ócsét az ágy szélén ülve, ébren találta. Nagyon sápadt volt és látszott rajta, hogy az éjszakát álmatlanul töltötte. A bátyja csodálkozva kérdezte:

— Pát te mit csinálsz!

— Fáj a fejem, nem tudtam aludni — válaszolta *Máté*.

A mérnök megelégedett a magyarázattal és újból elaludt. Félkilenc órakor lövés zajára

riadt fel. Megdöbbenve látta, hogy az öccse vérző mellel eszméletlenül fekszik az ágyon és a kezében revolvert szorongatott. A fiatal ember mellbe lötte magát. Nyomban a mentőket hívták hozzá, akik a veszedelmesen sérült fiatalembert a Rókus-kórházba szállították. Itt a rendőrség kihallgatta és *Máté* azt mondja, hogy a revolvert tisztította és eközben véletlenül elsült. A bátyja azonban azt hiszi, hogy szerelmi bánatában lett életuntá.

— **A kilencedik.** Finnország Haynauja a sirban nyugszik már. Bobrikovot, a cári kormányzat vak eszközt, akit *Schaumann* szenátor fia fanatikus hazaszeretében nemzete leigázása miatt, revolverével halálra sebzett, eltemették, s a temetésnek legfőbb külső díszé maga a cár volt. A hatalmas cár megadta Bobrikov kormányzónak a teljes részvételt, amely bizonyára a halálának is kifejezése volt. Mert hát II. Miklóst szolgáltatta, ő érte esett el Bobrikov, amint-hogy II. Miklós szolgálatában, exponált helyen mindig is ott leselkedik a közelben a gyilkos merénylő. Bobrikov éppen a kilencedik volt már, aki ellen II. Miklós uralkodása óta merényletet követtek el. Megölték *Bogoljeoport*, a közoktatásügyi minisztert, megölték *Sipjajint*, a belügyminisztert, *Ufaban* végeztek *Bogdanovics*csal, a kormányzóval; *Galicin* herceg, Kaukázus főkomáromja egy hajszálon mult, hogy szintén állozatul nem esett a fellázadt parasztságnak az őszszel. A fején löttek veszedelmes sebet. Könnyebb sebekkel menekültek meg *Vahl* tábornok, a vilnai kormányzó, *Obolenszki* herceg, a charkovi kormányzó. *Pobjedonoszevet*, a szent szinódus főprokurátorát egy golyó riasztotta meg egy kicsit dolgozószobájában. Ez a golyó azonban, miután az ablakban némi kárt okozott, nagyon közel süvöltött el a főprokurátor feje mellett. És bár *Korffot*, a lomsai kormányzót is a gondviselés őrizte meg attól, hogy a sötétben rásütött fegyverek nem tettek benne kárt. Bobrikov nem kerülte el a sorsát, ő vele alaposabban végzett a finn szenátor fia. Most már csöndesen pihen a sírjában, nem igaz le maroknyi, de büszke nemzeteket. De ha van vigasztalás a síron túl, akkor talán elégtétel neki, hogy hálás cárja kikísérte utolsó útjára.

Bobrikov egyik legutolsó kormányzati intézkedése, mint azt egy Stuttgartban megjelenő orosz lap írja, a finn sajtó megrendszabályozására vonatkozó előterjesztése volt. A cenzura megújításáról szövelt ez az előterjesztés, amelyet az orosz belügyminiszter utján II. Miklós cárhoz juttatott. A finn kormányzó tervezete a következő volt:

1. Megtilthatja büntetesképp a lapoknak az egyes elárulást és hirdetését közlését.

2. Külföldi lapokat és folyóiratokat, melyek a kormányval szemben ellenséges magatartást tanúsítanak, kitilthatja Finnországból.

3. Ha egy szerkesztőség a hatóságok kérésére nem akarja megnevezni egy megjelent cikknek szerzőjét, joga van a főkormányzónak az illető újságot közgazgatási uton 1000 finn márka erejéig pénzbüntetéssel sújtani, vagy ideiglenesen, de esetleg mindenkorra is bezárthatni megjelenését.

4. Csak a főkormányzónak van joga egyeseknek engedélyt adni, hogy külföldi újságokat, folyóiratokat stb. tarthassanak, a nélkül, hogy előbb a cenzura átvizsgálja őket.

Ez az előterjesztés most Pétervárot a finnországi államtitkári hivatalban várja a cár jóváhagyását.

Ennek a törvényjavaslatba foglalt előterjesztésnek a jóváhagyását már nem érhetette meg a rettegett főkormányzó. Az előterjesztés most Péterváron, a finnországi államtitkári hivatalban vár még erre a jóváhagyásra. Kíváncsisággal várhatja a világ, meglesz-e a történetek után a cári jóváhagyás.

— **Főorvosi kinevezések.** Dr. *Torday* Ferencet a budapesti Stefánia-gyermekkorház egyetemi tanársegédét és dr. *Szabó* Mihály másodorvost a belügyminiszter a budapesti állami gyermekmenhely főorvosáivá nevezte ki.

— **Rejtélyes halál.** *Dévaról* írják: Felsőpestben *Krestyán* Jánost, a falu leggazda-

gabb földművelőjét ágyában halva találták. A tünetek mérgezésre vallanak. Az ügyész a hulla felboncolását rendelte el.

— **A szent mumiája.** A bucaresti metropolia-templomban őrzik Szent Demeter mumiáját, s ezt a mumiát szokták körülhordozni a városban, ha szárazság idején esőt kérnek. Romániát is meglátogatta az idén a szárazság veszedelme, emiatt a termés nagyon rossz lesz, s a nép most már csak a kukoricában bizik. De ha tovább tart a szárazság, ennek a reménye sem válik be. Szent Demeterhez folyamodtak tehát, s az érsek-metropolita körmenetet hirdetett esőért. Mit is lehet egyebet tenni, ha nincs eső. Imádkozni, bucsut járni kell érte. Most vasárnap volt meg ez a körmenet Bukarestben. Korán reggel már zsufolásig megtelt a templom, s kilenc órakor vége volt az istentiszteletnek. Akkor megszólt a templom nagy harangja. Zsándárok és rendőrök kordont alkottak. Nemsokára megjelentek a székesegyház főkapujában az egyházi szolgák a szent mumiáját magába foglaló ezüst kocsorsóval. Utánuk a metropolita következett, a főpapsággal, mögöttük az alsó papság, Bukarest háromszázhatvan templomának valamennyi papja. A papok után a hívek beláthatatlan sokasága. A körmenet a főutcaára tartott, s egyórai ut után a király palotájához ért. A metropolita itt imát mondott. A királyné kijött a balkonra, s a roppant nagy tömeg láttára, amely együtt könyörgött esőért, könyörgött. A király és a trónörökösök egyik ablakból nézték a menetet. Azután ugyanazon az utcán haladt tovább a körmenet, az ut végén lévő térségen megpihent, majd tovább ment a Kiszteleuton, amely a budapesti Stefánia-uthoz hasonló hely. Ennek az utnak első körterén pavillont állítottak föl, itt is tartott istentiszteletet a metropolita, s mire a körmenet odáért, a király és a trónörökösök már vártak rájuk. A metropolita miséje s a papság könyörgő imája után az egész nép énekelte az esőt könyörgő éneket. A király és a trónörökösök ekkor visszatért a palotába és a körmenet véget ért. Hogy lesz-e foganatja, az hamarosan megvált.

— **Iskolatársak találkozója.** Gárdos Mariska (VII. Izabella-ter 1. I. em. 3 ajtó) felkéri azokat, akik vele 1898—99-ben a VIII. ker. Práter-utcai polgári leányiskola IV. osztályát végezték, hogy a találkozási szerződés értelmében június 30-ikán délelőtt 10 órakor az intézet dísztermében megjelenni szíveskedjenek. — IV. kerületi női kereskedelmi szaktanfolyam igazgatósága felkéri mindazokat, a volt gövendékeit, akik a szaktanfolyamot az 1899—1900-ik tanévben végezték, hogy június 26-ikán, vasárnap délelőtt 9 órakor az intézet igazgatósági irodájában jelenjenek meg az öt-éves találkozó.

— **Milliomosból — koldus.** Londonban egy rendőr bekísért egy részeg öreg embert, aki Jack Morse napszámosnak modta magát. A rendőrtisztviselőnek azonban nagyon ismerős volt az arca s vállatára fogta. Akkor tünt ki, hogy a részeg ember nem az, a kinek gondolta magát, hanem M. Edward Field, aki még nem is olyan régen ismert dugdug bankár volt. Ő építette a transzatlanti tengeralatti kábelét, amelyen négy millió sterlinget nyert. Tulajdonosa volt mesés értékű palotáknak és iparvállalatoknak s banküzlete csudamódon virágzott. Az 1891. november 27-én kitört fekete pénteki börzsekrach, egyszerre koldussá tette s minden vagyonát elárverezték. Apja, vállalataiban társa, a bukás hírére szívzselhűdést kapott és meghalt, őt magát pedig börtönbe vetették. Amikor onnan kiszabadult, egy kis taligát vásárolt s zöldséget árult az utcán. Majd ivásnak adta magát s koldulással tengette életét. Régi ismerősei közül senki sem ismert rá, ő pedig koldus létére sokkal büszkébb volt, semhogy segítségért fordult volna hozzájuk. A rendőrbíró a volt milliomost csavargásért és részegségért két napi fogházra ítélte, de gondoskodott róla, hogy amint büntetését kitölti, a belluevi kórházba szállítsák. Az ilyen elzüllött, beteg embereknek ez a menedékhelye.

— **Halalozás.** *Fördös* Vilmos, Tolnavar-megyei tisztifőügyész 62 éves korában Szekszárdon elhunyt. Az elhunyt elnöke volt a szekszárdi urikaszinónak, a népbanknak és világi elnöke a somogy-baranya-tolnai ágostai evangélikus egyháznak.

— **Előkelő csavargónó.** *Krakóból* jelentik: A przemysli rendőrség sajtóirólója a következőket írja: *Galgóczy* tábornagy kívánatára letartóztatták *Horváth* született *Galgóczy* Mária csavargónót, aki a tábornagy lakásán tolakodó módon koldult. A letartóztatott nőnél semmiféle értéktárgyat nem találtak. Ehhez a jelentéshez a *Naprod* című lap a következőket fűzi: A letartóztatott asszony kihallgatása alkalmával azt mondta, hogy nővére *Galgóczy* tábornagnagy. Férje, aki cigányprimás volt, néhány hónapja, hogy meghalt. Házukat adóhátralek és egyéb adósságok fejében elárverezték s most teljesen pénz és segély nélküli csavargó. Elvagyolt Przemyslbe, ahol testvérétől remélt segítséget. A tábornagy azonban ahelyett, hogy segítene volna rajta — letartóztatta. A rendőrszítviselő enni adott az asszonynak, akit az óhség követtekében az ájulás környékezett. Eddig a krakói újság. Ezzel szemben egy bécsi lap állítólag hiteles forrásból a következőket írja az esetről: A *Naprod* híréből egy szó sem igaz. A tábornagnagyra nézve teljesen idegen csavargónóról van szó, aki az ő távollétében terrorizálta az egész házat és mindenáron az istállóban akarta tölteni az éjszakát. Azt hitték, lopni akar és ezért is utasították el. Ő maga jelentkezett azután a rendőrségnél, ahol hazatoloncolását kérte. A jelentéktelen dolgot azonban bizonyos oldalról szándékosan afférrá fújták fel, hogy olyan botrányt okozzanak, aminő annak idején már lejátszódtott a Reichsrathban.

— **A félelem öngyilkosa.** *Radakovszky* András bécsi születésű 18 éves tanuló, *Radakovszky* József nyugalmazott tábornagy fia ma reggel háromnegyed hat órakor szüleinek a várbeli Diszter 7-ik szám alatt lévő lakásán revolverrel melbe lötte magát. A szerencsétlen fiatalembert a mentők s az orvosok a lakásán hagyták, ahol délután két óra körül meghalt. Levelet hagyott hátra szüleinek címezve, amelyben elbucuszik tőlük, azonban nem adja okát öngyilkosságának. Azt hiszik, hogy a fiatalember a közelgő vizsgáktól való félelmében szánta magát a halálra. Holtestét a szülők kérésére a rendőrség nem vitette ki a törvényszéki orvostani intézetbe.

A rendőri vizsgálat megállapította, hogy a fiatal *Radakovszky* András nem az érettségijétől való félelmében lett öngyilkossá, hanem reménytelen szerelem miatt unta meg az életét. Egy színözvevényekbe volt szerelmes s azóta éjjeleit átmúlta. Mindennap hajnalban járt haza s bár öreg szülei egyre dorgálták, nem tért jó útra. Édesapja a minap nagyon megharagudott rá s elkeseredésében Abbáziába utazott. Az öngyilkos fiú két levelet hagyott hátra. Az egyik szüleinek szól, amelyben bocsánatot kér tőlük, a másikon pedig ez áll: *Végrendelem.* Ebben említést tesz a színözvevényekkel való szerelméről. *Radakovszky* András különben jó tanuló volt, de az utóbbi időkben — amióta szerelmes lett — egyidejűleg a kártyázásra adta magát. Ma reggel, alighogy hazament, elkövette az öngyilkosságát.

— **A Ceclia egyesület.** Esztergomból táviratozzák: Az országos Ceclia-egyesület ma tartotta jubileumi disztyülését. *Bogysich* Mihály püspök, az egyetelnőke, fényes misét mondott. Ezután disztyülés következett, melyen az egyházi és világi zeneművelők vettek részt. *Bogysich* elnök megnyitó beszédében megemlékezett a pápáról és az ünnepség céljáról és megemlékezett a pápa levelét, mely elsőnek hívózza a magyarokat, mint az ősi Gregorianchorál követőit. *Dundala* igazgató a chorális történetét adta elő. Végül banket volt. A pápához és a primáshoz távirati üdvözlötlet küldöttek. Délután *Kersch* karnagy vezetése alatt Gregorian éneket adtak elő.

— **Dráma egy kolostorban.** Az elmúlt napokban az olasz *San Vito* község rendőrkapitányához éjnek idején két ágostonrendi szerzetes kopogtatott be és megrendülve jelentették, hogy a kolostorukban egy fiatal novicius késsel a mellébe szurt és most a halállal víródik. A rendőrkapitány azonnal a koldulós szerzetes zárdájába sietett. A kolostor kápolnájában, ahová bevezették, egy kereszt lábánál fektült a rend fekete ruhájában az öngyilkos, *Arcangelo Ginuta*. Mellé-

ből vékony sugárban patakzott a vér. A haldokló körül térdeltek a szerzetesek és imát mormoltak. *Caraulo* Ferenc zárdafőnök következkében adta elő a rendőrkapitánynak az öngyilkosság történetét: Tavaly, december havában beállított a zárdába egy rosszul öltözöködött férfit, *Spaccafornóból* és kifejezte óhaját, hogy a rend tagjai sorába óhaját lépni. Ekkor huszonhat éves volt *Arcangelo Ginuta*. Eleinte szépen viselte magát, egész nap imádkozott a cellájában, de később — a prior szerint — kitört belőle a gonosz indulat. Rendtársait sértegette, ideges volt, és egyszer a rendfőnök mindenféle világias irányú könyveket talált a szobájában, amelyek éppen nem vallottak arra, hogy életét kegyes ájtatoskodásnak óhajtaná szentelni. A prior elégette a könyveket, de ettől kezdve büntetés, szigor nem használt, úgy, hogy *Caraulo* Ferenc kénytelen-kelletlen elhatározta, hogy elbocsátja a rend kötelékéből. *Arcangelo Ginuta* ezt látható hidegséggel fogadta, csak azt a kívánságát fejezte ki, hogy mielőtt végképp eltávoznék, szeretne meggyónni a rendfőnöknek. Hogy mit vallott gyónás közben, azt a prior mint gyóntató-anya nem árulhatta el. Annyi azonban bizonyos, hogy hirtelen felpattant a cella ajtaja, elől futott a novicius késsel kezében, utána a prior magából kikelt arccal, kiáltozva, hogy fogják el. De mielőtt megakadályozhatták volna, a fiatal szerzetes a kápolna ajtajában mellébe döfött a késsel és haldokolva rogyott össze:

— **Megbosszultam magamat!** Megbosszultam! — ezek voltak utolsó szavai, miket a rendőrkapitány is hallott, s ezzel kilehelte lelkét. A rossz bánásmód okozta-e vagy más, de annyi valószínűnek látszik, hogy a novicius öngyilkosságával akart bosszút állani a zárdán, amelynek falai zaklatott életének nem tudtak nyugalmat biztosítani.

— **Az új eskü.** *Szombathelyről* táviratozzák: Ma délelőtti 9 órakor folyt le a szombathelyi üzletvezetőség helyiségeiben a tisztviselők felesketési aktuása. Az államvasúti tisztviselők az előírás szerint valamennyien fektében jelentek meg. A felesketést *Mazurevics* György főfelügyelősig biztos és *Kuszevich* Tivadar üzletvezető végezték. Mintegy 120 tisztviselő tette le az új esküt, amiről bizonylatot kaptak. A közszolgálati és műhelyi alkalmazottaktól a vasúti váróteromban vették ki az esküt. A vonalakra ma utazott el *Mazurevics* főfelügyelő *Kuszevich* üzletvezető kíséretében a további eskük kivételére.

— **Megölték a bírót.** Vasárnap éjjel azzal költözték fel *Fábián* Imrét, a pestmegyei *Bugyi* község fiatal bíráját, hogy a kocsnában tiltott szerencsejáték folyik. A bírő fölkel, a kocsmába sietett, és minthogy a duhaj legények intó szavára nem akarták abba hagyni a huszonegyes, az asztalhoz lépett és szó nélkül elvette a kártyát. *Szabó* László, a falu legverekedőbb legénye megharagudott ezért, hazasietett, magához vette a revolvert és visszasompolygott a kocsmába. A bírő még ott volt, megvárta, hogy nem jönnek-e vissza a legények. Az elvetemedett suhanc a sötétből nyugodtan célba vehette a kivilágított ajtóban álló bírót, célzott és lött. A bírő megrendült a lövésre, de utána vetette magát merénylőjének, de ekkor újabb lövés érte és eszméletlenül rogyott össze. Kétnapi kínos szenvedés után meghalt; a község költségén temették el nagy részvét mellett. A gyilkos suhancot letartóztatták.

Egy szombathelyi távirat szerint a *barátföldi bírót* is ugyancsak vasárnap megölték a duhaj legények. Aznap a gerselyi legények duhajkodtak a kocsmában és Kovács bíró rendre intette őket. Másnap reggelre a bírót meggyilkolva találták a patakban. A nyomozás alapján letartóztatták a Cseresnyés testvéreket, de ők tagadnak. Ugy látszik, hogy a gyilkosság számai a múlt évi karaföldi bucsura nyulnak vissza, ahol nagy verekedés volt a karaföldi és a gerselyi legények közt. Ez ügyben a meggyilkolt bíró tanúképpen lett kihallgatva és az igazság szerint terhelőleg vallott a gerselyiekre, akik azóta bosszút forraltak ellene.

— **A tizenhárom bűnper.** Ny címmel július hó közepén könyv fog megjelenni, amelyet a vasutasok perének anyagából *Lengyel* Zoltán és dr. *Landler* Jenő állít össze. Ugyan-

csak meg fog jelenni a tizeuhármas-bizottság arcképcsoportja is. A könyv ára fuze négy, diszkótesben hat korona lesz, a kép kisebb formában öt, nagyobbban pedig tíz koronáért lesz kapható. Az előfizetési pénzek dr. *Landler* Jenő címére (Vörösmarty-utca 63.) küldendők.

— **Beszélgetés Kochchal.** Dr. *Koch* Róbert tanárral, aki nemrégiben tért vissza dél-afrikai tanulmányutjáról, beszélgetést folytatott egy berlini lap munkatársával. *Koch* tanárt tudvalevőleg a fokföldi kormány hivta Dél-Afrikába, ahol a szarvasmarha-állományban már évek óta egy ismeretlen betegség pusztított, melyet marhavésznek vagy texasi láznak neveztek el. Az ut tudományos eredményére nézve, *Koch* azt mondotta, hogy sikerült megállapítania, hogy itt voltaképpen nem egy új bajjal, hanem egy olyan marhavészséggel van dolga, mely Német-Kelet-Afrikában má révek óta pusztít s melyet az angolok *cvast* fevesnek, parti láznak neveznek. *Koch* doktor egy löbeteget is tanulmány tárgyává tett és ennek orvosságát sikerült is megállapítania. *Koch* itt is az oltás eljárását alkalmazta; a szérum a beteg állatok véréből és egy idegen szorból készült. Teljesen biztos eredményt *Koch* tanár még nem tud mondani, de valószínűnek tartja, hogy idővel elejét lehet venni e ragály terjedésének. Az újságíró megkérdezte, hogy milyen álláspontot foglal el *Koch* a tuberkulózis-kérdéssel szemben. A tanár azt válaszolta, hogy nincs oka, hogy eddigi álláspontját, melyet újabban többen megtámadtak, helytelennek ismerje el. Még mindig az a véleménye van, hogy a tuberkulózis állatokról átvihető az emberekre. További terveit illetőleg azt mondta, hogy egyelőre azt a tudományos anyagot fogja feldolgozni, melyet Dél-Afrikából hozott magával. Azután utjának élményeire tért át és azt mondotta, hogy Dél-Afrika klímája meglepően egészséges. A tudósító kérdésre, hogy miként lehetséges mégis, hogy a hererók leverésére küldött csapatok sorában állandóan dühöng a tifusz, azt válaszolta, hogy az nem az éghajlattól függ, hanem vele jár minden háborúval.

— **A magyar bika.** A hire-neve epikus. *Illosvai* Selymes Péter emléklé róla: „bika rugaszokdik, kötéll szakad vala...” A magyar bika nem olyan, mint a másnézőbeli, tüzes, erős s mindenekelőtt vad. A falu esodnes utcáit szokta esténként rémitgetni. Futva-fut előre mindenki, még akkor is, ha az óratos kupahtanós szarvának hegyét vascsavarral tompítja el. A félelmetes magyar bika most Budapest előtt mutatja meg, hogy érdemes-e a renuméjára. A báró *Seney* gulyájából kikerült két bika szombat és vasárnap este debütált. Senki sem tudja, miként viselkedik majd a szokatlan milióben, a villanyfénys arénában a magyar bika. Még olyan legény nem termett a gáton, aki ingerkedni mert volna vele. A spanyol torondorok nekivágnak a vakmerő feladatnak. A szenzáció őket is izgatja, mert tudják, hogy újabb fogásokat kell kieszelnük, aszerint, hogy a magyar pusztá óriásai miként reagálnak majd a vörös posztóra. Vannak persze szkeptikusok is, akik kételkednek abban, hogy a magyar bika a viadalon megállja helyét. Nem szabad azonban elfelejteni, hogy nálunk minden új dolgot előttr erősen kísért a kételkedés. A spanyol bikák komolyságát is kikézdte bemutatkozásuk előtt a bizalmatlanság. Persze menten megvártozott róluk mindenkinek a véleménye, mielőtt *Pouli* testén bizonyították be a félelmetességüket. Hét spanyol bika már be is fejezte pályafutását a vágóhídon. A hentes, aki megvásárolta a vendégeket, tizenkét legényével tudott csak elbánni egy-egy bikával a vágóhídon, ahova azért került a hét spanyol, mert már nem mérközhettek velük a viaderek. Ekkorra ugyanis minden fogásukat eltanulta a bika s már nem a posztó, hanem a toradófor felé ront. Lehetséges, hogy a magyar bika is hamarosan kitanulmányozza a trükköket, talán még előbb, mint a spanyol s ki tudja: nem gondolnak-e majd rossz emlékekkel vissza rájuk a spanyol viaderek.

— **Összetévesztés.** Berlinből tegnap azt a hírt jelentették, hogy a kis *Vessey* Ferin vakbélsekieit végezték. Tudósítónk most azt táviratozza, hogy a magyar hegedűművész egészséges és nevét összetévesztették egy másik fiatal hegedűművészével.

— **Posta- és táviratüdvöndökek félvőtele.** A budapesti posta- és táviratigazgatóság jelentti, hogy a Vízivárosban 2. Óbudán 1. Köhánán 1. Angyalföldön 1 növendeket vesznek fél. A vidéki postahíratalkáló félvesznek Fiumében 2, Szegeden, Balassagyarmaton, Esztergomban, Gyöngyösön, Salgótarjánban és Zólyomban 2-3.

Besztercebányán, Czeglédn, Harvanban, Karacson, Kiskunfélegyházán, Kisújszálláson, Mezőtúron, Nagykőrösn, Szentese és Nagyszécsényben 1—1 posta- és táviradóközpontot.

— **Napidíjas segédszolgák mozgalmá.** Az állami hivatalokban alkalmazott napidíjas segédszolgák helyzetük javítása végett újabb memorandum fordultak a miniszterelnökhöz. Mindenekelőtt a szolgálati viszonyaiknak szabályozását kéri, továbbá fizetésük javítását, mert két korona napidíj a mai viszonyok között nem elegendő a megélhetésre. Kéri továbbá, hogy rájuk nézve is megállapítsassék az 1897. évi díjnoki törvényben megszabott nyugdíjigény; és hogy elhalálozásuk esetén hátramaradt özvegyük és árváik némi kegydíjban részesüljenek. A beadvány, amely szerény hangja mellett részletes megokolással fejt ki a hivatalszolgák kérelmének jogosultságát, a megoldásra megért és minden tekintetben méltányolásra érdemes igényeket kíván érvényre juttatni.

— **Híradói hírek.** Saller Alajos váltóúrt ma reggel a nyugoti pályaudvaron egy tehervonat elgázolta s a jobb lábát összeroncsolta. A mentők a II-ik számú sebészeti klinikára vitték. — A rendőrség tegnapelőtt letarofiztatta Laky Miksa asztalossegédét és Csépi Alajos órásségédét, akiknél egy egész sereg ékszeret találtak. A rendőrség ma megállapította, hogy az ékszereket Bécsben a hónap 5-én Norák Károlynak a Grosse Stadigutassze 12. számú ékszerboltjából lopták el, ahová tolvajkulesccsal nyitottak be. A betörők a 12 ezer koronát érő arany- és ezüsttárgyat Budapesten akarták értékesíteni, ebben azonban a budapesti rendőrség ébersége megakadályozta őket. Csépi és Laky a rendőrség átkísérte az ügyészség börtönébe.

— **Spectos.** A városi villamos vasut éjjeli munkálatainál az ugynevezett Spectos viharfákylyt használja, mely olcsó és fényes világítást ad. Kapható Tanczer József műszaki üzletében. (Budapest, VII. kerület Kertész-utca 4. szám. Telefon 28—32.)

(x) Defevre francia szódavízgépek Kertész Tórnánál.

SZÍNHÁZ, ZENE

— **A hét Szélinger.** Ma csattant el a nyári szezon slágere a Városligeti Színkörben. Feld Mátyás, a kanikulai bohózatok matadora lépett ki az arénában legújabb darabjával, *A hét Szélingerrel*. A „ne hagy magad” elvi alapján álló iradékok diadalmasan viselkedtek a Feld Mátyás népszerű színeit: paródiázó jökeket, ötletet és mókát annyit, amennyi bőven elég ahhoz, hogy a publikum egy vidám estét töltsön a színkörben. Ezúttal Faragó Jenő társaságában rótt a Feld Mátyás a maga reudes elői bohózatí adóját. Valami szoros öszekötő fonál nem tartja együtt az újdonság öt képét s bajos is volns a tartalmát elmondani, hanem ez mellesleg. Inkább szemfüles leleményekkel gombostűre surják a téli színházi eseményeket és kifigurázzák a kezük ügyébe kerülő aktuálisokat, amelyek sorában természetesen elsőrendű helyet foglal el a bika- viadal. Pompás hangulatot csinál mindehhez a Bara Izsó dallamos muzsikája. Csupa közkedveltségre hivatott zeneszám, a jeles zeneszerző termésének a javából. Az előadás sikerét két vendég is gyarapította: Tarnay Frigyes és Nyáry Antal adták a két fő férfszerepet, mind a kettő kacagató humorral, ahogy illik, éppen nem téli modorban. Játékukat a háls közönség zajos tapsokkal fogadta. Kijutott a tetészéből Révész Donának, Rudnay Zsuzsánának, Tharaszovics Margitnak és Szentos Jánosnak is. Emellett érdemel még a rendezés, amely kiállítás dolgában sok minden látnivalót adott. A díszes kosztümök is hozzájárultak az est zajos sikeréhez.

— **Főleleges férjek.** A *Király-Színház* évadváró újdonságának, *Boothé László Főleleges férjek* című 3 felvonásos bohózatának holnapi bemutatója iránt nagy az érdeklődés. A darabban Rakosi Szidi és Németh József jutottak kitünő szerepekhez. A *Főleleges férjek* az évad végéig estünkint műsorra van tűzve.

— **Népszínház.** Szépsikerű vendég szereplés volt ma a Népszínházban. Sziklai Szoréna a Magyar Színház volt jeles művészeje lépett föl *Bob herceg* című szerepében és kedves játékával, jól iskolázott énekével, különösen pedig temperamentumával sok tapsot aratott. Mellette *Ladofsky* Gizella vált ki nagy sikerrel előadott énekszámával.

— **Vizsgahangversenyek.** A *Nemzeti Zene* magasabb hegedűosztályának növendékei *Gobbi* Alajos igazgatótanár vezetésével tegnap tartották meg a Vigadó kistermében vizsgálati hangversenyüket. A növendékek haladása fényes tanúságot Gobbi tanár oktatásának. A hangversenyen a zongorakíséretet *Kladióv* Vilmos zene-tanár látta el.

Ma fejezték be az összes vizsgálatokat *Somogyi* Mór konzervatóriumában. A vizsgahangversenyek sikere fényes tanúsága az intézet jeles művészpédagógiai rendszerének. A koncertek közönsége a tetészé minden jelével elhalmozta *Somogyi* Mór zongoraművészt s az énektanárszak művészi vezetőjét, *Somogyi* B. Karola operanékesnőt.

A *Budapesti Zeneiskola* vizsgálati hangversenyén az alsóbb osztályok növendékei mutatták be az évi tanulmányaik eredményét, mely minden tekintetben kielégítő. Major J. Gyula igazgató vezetésével a tanárok azon fáradoznak teljes sikerrel, hogy a növendékekkel a zenét megkedveltesse s annak céltudatos művelésére oktassák.

IRODALOM

— **Az orvos és hivatása.** A komoly törekvésű, ideális lelkületű orvosnak körülbelül hivatalosa lehet az a könyv, amelyet dr. *Lévai* Ödön írt meg ez alatt a cím alatt. Csak változatos munkát ígér a tíz éves kötet előszavában, holott a könyv egy, hogy meg van írva, besoroztatva, terjedelmével és tartalmával a legderekasabban megfelel közérdekű, nemes céljának. Amit a szerző emelkedett szellemben az orvoslás hivatásának etikai alapjáról, az orvostudomány hiányairól, az orvos kötelességeiről, az orvosnevelésről, az orvosnak a tudományok, művészetek és a szociális állapotokkal való kapcsolatáról, a kórházakról, a gyermekvédelemről és a közegészségügyi államosításáról mond, teljes figyelmet érdemel és megszívlelésre tarthat számot. Mindenesetre olyan könyv ez, amelyet az orvosi karon kívül minél szélesebb körben is nagy haszonnal lehet olvasni, mert ha szárazaló lendületével és a messze jövőre látható tendenciáival utopisztikus határokat is szel, — ezt különben maga a szerző is tudja — azért tulnyomó részben a legrealisabb valóságban, a jelenben és a legközelebbi jövőben gyökeredzik. Szinte elérhetetlen korra is vet ugyan pillantást, amikor valósággal fölöslegessé válik az orvos, amikor preventív uton gondoskodik majd az állam, hogy polgárai egészségesek legyenek, de legfontosabb előtte természetesen a ma, az orvosi kar erkölcsi és anyagi helyzetének a megmentésével, a jelen állapotok javításával és fejlesztésével foglalkozik. Meglátja a viszonyokban és az emberi gyöngeségekben rejlő enyhítő körülményeket is, de nem riad vissza attól, hogy sok megfigyélésen és tapasztaláson alapuló szókimondással rámutasson a visszaélésekre, sarlatánosságokra, amelyek az orvosok egy részében elharapódtak, feltárja a protekciós rendszerből eredő veszedelmeket s a visszás és súlyos bajok orvoslására, az orvosok helyzetének rendezésére az állam hathatóbb beavatkozását, sőt az orvosi karunk némi tekintetben a hivatalnoksorbba való helyezését is üdvönsébe tartja. Az orvos tekintélyének emelésére a szolgabírói hatáskör megvonásával a közegészségügyi szakfelfüggyelői intézmény szervezését ajánlja. A munkasegységügy, a gyermekvédelem, a törvénytelen születés, a prostitúció kérdésének tárgyalásában végső végéig egy körültekintő, liberális és rendkívül humanus lélek nyitvánul meg a könyvben, amely három koronáért kapható a könyvkereskedésben.

— **A katonabecsület és egyéb elbeszélések.** Új novella-kötet jelent meg a cím alatt *Prém* Józseftől, aki tízzenkét érdekes, vonzó történetet mond el a mai és a régi katoná-életből. *Prém* mindig jól kikerekített mesét nyújt, némelyikben erős, szinte drámai eseményt indít meg a alakjainak jellemzése is mindig ötletteljes. Az első elbeszélés, a *Katonabecsület*, azt a képszerű helyzetet rajzolja, melybe a katonatiszt kerül, mikor akarat ellen föl kell jelentenie egy másik hírs katonát aki pedig szerelmi vetélytárs. A

többi tizenegy elbeszélés is mind a katonatisztek családi és anyagi bajait ecseteli, igaz realizmusmal s a magyar nemzeti érzés kiemelésével. A csinos kötet *Toldi* Lajos budai könyvtárusnál jelent meg s ára 2 korona.

— **A magyar birodalom története.** *Acsády* nagyszabású munkája immár kötetes alakban is készen van. Megjelent ugyanis második, befejező kötet is. A kiállítás pompájában az elsővel vetekedő, belső tartalmával vele egy színvonalon álló. Nem kevesebb mint 2 színes térkép, 7 színes, 13 más melléklet és 225 szövegkép díszíti. Az egész munkát tehát 582 illusztráció teszi elsőrangú dísművé. De azért nem kiállításának rendkívüli fénye ajánlja *Acsády* munkáját elsősorban. Az első történelmi munka, amelyből imponáló világszaggal domborodik ki az igazság, hogy ezt a nemzetet a benne kialakult néposztályok összessége tartotta fenn. S bár ez a kétkötetes történelem a legkülönbébb szempontokból világítja meg a magyarság múltját, nemcsak a harctéren, a törvényalkotás munkája mellett rajzolja meg, hanem megrajzolja ottbena meghitt körében, magánéletének legjellemzőbb vonásaiban is, a színek sokfélesége és változatossága még sem zavarja képe egészét. *Acsády* munkáját különben nemcsak felfogása, hanem feldolgozása módja is népszerűsége predesztinálja. Gyors elterjedéséhez aránylag olcsó ára is bizonyára hozzá fog járulni, amennyiben a két diszkötésű kötet mindössze 40 koronába kerül. Kiadója az Athenaeum, és minden könyvkereskedésben kapható.

— **Orvosi tanácsok.** *Fournier* Alfréd párisi egyetemi tanár munkájában megszívlelésre érdemes tanácsokat ad az ifjúságnak. A kétségkívül hasznos füzetet dr. *Frenki* Sándor orvos magyar nyelvre ültette át dícséretes szakzsérséggel.

Nyilrtér.

— **Legelőgánsabb uri ruhákat** legdívatosabb kiállításban, valamint előnyös ruhabérltet ajánl

TILLER MÓR és TÁRSA
cs. és kir. udvari szállító
Budapest, IV. kerület Váci-utca 35. szám.

(Az e rovat alatt közlötöknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK

— **§§ A megvesztegetett bíró.** Ma mondták el dr. *Soós* Kálmán törvényszéki bíró bünyeében a perbeszédet. Itéletet holnap hoz a királyi tábla. *Balogh* György főügyész helyettes rábeszélésében fásorolta *Soós* Kálmán büneit. Csengő arany billentette meg, ugymond az igazság mérlegét s neki a jogrend egyik órének súlyos büntetést kell kérnie azokra, akik becsmokolták az igazság szentélyét. *Schwarz* Ábrahám vallomása s a tárgyalás során fölmerült többi bizonyítékok elég megnyugtató adatokat szolgáltattak a bűnösség kimondására. Arra kéri az ítélőtáblát, hogy *Soóst* mind a kilenc esetben mondja ki a vesztegetésben bűnösnek, *Schwarz* Ábrahámot pedig ugyan- ezekben az esetekben ítélje el vesztegetés miatt, mint tettestársat. A főügyész helyettes után dr. *Vaisz* Sándor és dr. *Edvi* Illés Károly védők be- szélték.

— **§§ A Sibal-testvérek fölmentése.** A szegedi esküdtírbóság verdiktje alapján a törvényszék, mint tudósítónk jelenti, fölmentette *Ero-* *mits* Pál országgyűlési képviselő gyilkosait. Teljes két óráig tartott az esküdtek tanácskozása s csak délben hirdették ki a verdiktet. Az esküdtek a Sibal-testvéreket bűnösöknek mondták erős fölindulásban elkövetett szándékos emberölés büntetésében, de egyuttal kimondták, hogy a vádlottak a tett elkövetésekor nem voltak beszámítható állapotban. E verdikt alapján a bíróság a vádlottakat fölmentette és elrendelte szabadonbocsátásukat. Az ügyész az ítélet ellen semmisségi panaszt jelentett be azon az alapon, hogy a Kuria esetleg nem fogja igazoltnak látni a beszámíthatatlanságot. A sörtétek képviselője, *János* Béla szintén semmisségi panaszt jelentett be s kijelentette, hogy abban az esetben, ha a koronaügyész az ügyész semmisségi panaszát visszavonná, átveszi a vád képviselőletét. *Sibal* Mladen és *György* az esküdtek tanácskozása alatt a folyosón és a tárgyalóteremben öszetett kézzel egyre imádkoztak. A közönség megőljenezte a fölmentő ítéletet.

— **§§ Magyar bűnös a hamburgi törvényszék előtt.** *Hamburgban* az esküdtírbóság ma egy *Link* Jakab nevű gyöngyösi ember hánypörögben tartott tárgyalást. *Link*, akinek néhány évvel ezelőtt virázó kártpozsülete volt Budapesten, majd kivándorolt, a hamburgi népbank épületé-

ben megtámadott egy pénzeslevélhordót, akinek borsót és sőt hintet a szemébe, hogy védtelenné tegye. El is rabolt tőle ötszáz márkát és megszökött, azonban elfogták. A bíróság még azzal is vádolta, hogy a *Német Bank* szolgájától hétezer-kétszáz koronát elrabolt és megszökött, de ezt nem lehetett rábizonyítani. Így csak a rablás miatt mondták ki bűnösnek és *ötvenleendő fegyházra* ítélték. Link a tárgyaláson a legkörülmönfontabb módon védekezett, még azt is felhozta, hogy 1898-ban a bolondok házában volt Magyarországon s mikor innét elbocsájtották, akkor utazott Hamburgba, az esküdttörvényszék azonban mégis marasztaló verdiktet hozott.

Legujabb.

Az orosz-japán háború.

Pétervár, június 23.

Saharov vezérőrnagy táviratozza a vezérkarnak 22-ikéről:

Június 21-én reggel 8 órakor a japán előcsapat újabb megkezdte az előnyomulást az előrsők ellen, melyek Sjunöcsöngtől délre hat kilométernyire a vasuti vonal mindkét oldalán állottak. Lovas előrsők az ellenség által szorítva lassan, visszavonultak Sjunöcsön felé és tovább Kaicsura. Dél felé Sjunöcsön irányában előnyomult egy ellenséges oszlop, mely vagy 9 lovasszázadból, 1 ütegéből és nagyszámú lovasságtól állott. Kevéssel azután más erős ellenséges oszlopok mutatkoztak és este felé Sjunöcsönt egy japán haderő szállotta meg, mely több, mint egy hadosztály gyalogságból, egy dandár lovasságból és harminckét ágyúból állt. 22-én reggel egy zászlóaljnyi ellenséges oszlop a sűrű ködben meg akarta lepni a Vancsiapnosa mellett a Biujanból Kaicsuba vezető úton lévő előrsőinket hirtelen támadással. Mozdulatát azonban idejében észrevették és századaink a japánokat élénk fegyvertüzeléssel fogadták, mire némi veszteséggel Siujanba visszavonultak. Részünkről egy vadász megsebesült. 19-én este a japánok megszállták Vafankut a Liaojangba vezető nagy úton egy oszállyal, mely mintegy egy zászlóalj gyalogságból és egy lovasszázadból állt. Egy ellenséges zászlóalj egy lovasszázaddal megszállta Csanlinsát a Caokhe-folyó völgyében Föngvangcsöntől északra 10 kilométernyire.

TÁVIRATOK

Megdobált követek.

Páris, június 23. A Havas-ügynökség jelentő *Port au Prince*-ből: A német és francia követ kocsiját a városban tett kocsikázás közben követ dobálták meg. A követeknek nem történt bajuk.

A marokkói emberrablás.

Washington, június 23. (Reuter.) Válaszolván a tangeri amerikai konzul táviratára, melyben ez utasítást kért a Perdikaris-esetben, Hay államtitkár utasította a konzult, hogy kövesse az eredeti utasítást és rendelet nélkül ne szállítson partra washingtoni csapatokat. A konzulnak a marokkói kormánytól vagy Perdikaristól érve, vagy Raizulitól halva kell követelnie.

Tanger, június 23. (Reuter.) Perdikaris és Varley 70.000 dollárnyi váltságdíját a szultánnak egy helyi francia cég előlegezte. A két amerikai szabadonbocsátását holnapra várják.

Tanger, június 22. Hír szerint Perdikaris és Varley szabadonbocsátása valószínűleg újabb elhúzódik, mert Raizuli magának és társainak szabad elvonulást, valamint ama hely pontos megjelölését kívánja, hol a két foglyot átadják.

Az örmények helyzete.

Páris, június 23. A Havas-ügynökség jelentő *Konstantinápolyból*: Franciaország, Oroszország és Anglia diplomáciai képviselőinek un-szolására a porta elhatározta, hogy az utolsó események hatása alatt letartóztatott örményeket szabadon bocsássák és engedjék meg az

örményeknek, hogy visszatérjenek a hegyekbe, amia csapatoknak pedig, melyeknek védelmébe helyeznék a csapatokat, laktanyákat építsenek. Kárunk fejében oszszanak szét pánzt közöttük. Azoknak az örményeknek, akik inkább a sik-ságban akarják magukat meglelepíteni, telket juttatnak. Azt hiszik, hogy a szultán környezete egy részének ellenkezése dacára elfogadja a porta határozatát. A mai francia konzul támogatásban részesítette az örmény menekülteket.

A Cunard Line ellen.

Newyork, június 23. A *Cunard Line*-től hirdett viteldij-leszállítás ellensúlyozására a hajós-trószat leszállította a harmadosztályú személyszállítás díját.

A nizzai sztrájk.

Nizza, június 23. Ma éjjel összeütközés volt a sztrájkolók és a rendőrgyöngök között. A rendőrgyöngöket követ dobálták meg. *Több revolverelés történt.* 16 személyt, köztük négy rendőrgyöngöt megsebeztek.

Vasúti katasztrófa.

Saragossa, június 23. *Galancha* és *Luco* közt kisiklott egy gyorsvonat és meggyulladt. Az utasok közül harmincan életüket veszítették.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, június 23. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) Eladatok *buzza* tiszavidéki 70—31 kg. 9.60—10.15 K.; bányási 76—79 kg. 9.25—9.65 K.; györi 76—79 kg. 9.05—9.45 K. *Rozs:* tót felvidéki 72—74 kg. 7.—7.15 K.; pestmegyei 72—74 kg. 6.80—7.10 K.; déli vasúti 71—72 kg. 6.65—6.80 K.; *Tengeri* 5.50—5.70 K. *Zab* 6.—6.70 K.

Bécs, június 23. (A *Budapesti Napló* tudósítójától.) A *délutáni magánforgalomban* a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 644.50. Magyar hitelrészvény 748.—. Bécsi bankgyűléslet 279.50. Union-bank 512.50. Länderbank 517.25. Osztrák-magyar államvasut részvény 636.25. Déli vasut 79.50. Elbavölgyi vasut 425.—. Északnyugati vasut-részvény —.—. Dohányrészvény 345.—. Rima-murányi vasúti 493.50. Alpési bányarészvény 417.75. Májusi járadék 99.20. Magyar koronajáradék 97.15. Osztrák koronajáradék 128.75. Lombard 117.36. Török sorsjegyek —.—. Német birodalmi márka —.—. Napoleon d'or 19.—.

Berlin, június 23. (Észi forgalom.) 4% os magyar aranyjáradék —.—. Magyar koronajáradék 97.30. Osztrák hitelrészvény 202.50. Osztrák-magyar államvasut 136.60. Déli vasut 17.10. Északnyugati vasut —.—. Elbavölgyi vasut —.—. Osztrák bankjegy készpénz —.—. Buchstehrad —.—. Orosz bankjegy 216.—. (Ultimo.) Lombard —.—.

Frankfurt, június 23. (A *Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) Arfolyamok májusra. Észi forgalom. Osztrák hitelrészvény 202.30. Osztrák-magyar államvasut —.—. Déli vasut 17.10. Német bank —.—. Disconto 187.30. Drezdai bank —.—. Berini kereskedelmi bank —.—. Gelsenkircheni 218.50. Harpeni 203.—. Laura-Kohó 247.30. Olaszjáradék —.—. Hibernia —.—. Az iránzat szilárd.

New-York, június 23. (Terményfőzsde.) (Zárlat.) *Gyapot:* New-Yorkban helyben 10.95 (11.25). Júliusra 10.29 (10.48). Szept.-re 10.64 (10.81). New-Orleansban helyben 11.7/8 (11.7/8). — *Petróleum:* Stand white New-Yorkban 7.95 (7.95). Stand white Philadelphianban 7.90 (7.90). Refined in Cases 10.65 (10.65). Credit Balances at Oil City 1.57 (1.57). — *Zsír:* Western steam 7.35 (7.35). Rohe és Brothers 7.25 (7.25). — *Tengeri irányzata szilárd.* — Júliusra 54.— (53.7/8). — Szept.-re 53.— (53.7/8). — Dec.-re —.— (—). — *Buzza* irányzata szilárd. — Piros ószi helyben 105.— (107.1/2). — Júliusra 89.1/2 (89.1/2). Szeptemberre 84.1/2 (84.—). — Dec.-re 84.1/4 (84.1/4). — Májusra —.— (—). — Gabona szállítási díja Liverpoolba 1.— (1.—). — *Kávét:* fair Rio 7. sz. 7.— (7.—). — Júliusra 5.70 (5.75). Szept.-ra 6.— (5.95). — *Liszt:* Spring Wheat clears 3.85 (3.85). — *Cukor:* 3.7/16 —.— (—). — 3.7/16. — *Új:* 26.00—26.25 (25.50—25.75). — *Réz:* 12.62—12.75 (12.62—12.75). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelölik.)

Chicago, június 23. (Terményfőzsde.) (Zárlat.) *Buzza* irányzata szilárd. Jul.-ra 84.7/8 (84.7/8). Szept.-re 79.3/4 (79.7/8). — *Tengeri irányzata szilárd.* — Júliusra 47.3/4 (47.3/4). — *Zsír:* Júliusra 7.— (6.95). Szept.-re 7.17 (7.12). — *Szalonna* short clear 7.37 (7.12). — *Sertéshús:* Júliusra 11.90 (12.80). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelölik.)

Szerkesztői üzenetek.

— Köziratokat nem adunk vissza. —

L. y. Miskolc. Dr. V. G. a Révai testvérek cég irodalmi tanácsosa, a *Hét* munkatársa. Legutóbb akadémiai díjat nyert báró Eötvös Józsefről írt tanulmányával. G. K. katonatiszt, neves vívó és költő. — **Béretjegy.** Érvényes, ha annak rendje és módja szerint átiratja. — **G. J.** Aki a kvartót bementa, az nyert, mert a kihívó csak akkor írhat, ha az útját már hazavitte. — **D. R. Nyitra.** A selmezbányai bányászati és erdészeti akadémiára csak érettségi vizsgálattal bocsátják. Vendéghallgatóság lehetnek oly önálló, nagykorú jelentkezők, akik az igazgatóság írásbeli engedélye alapján csak egyes tantárgyakat kívánják hallgatni. — **H. Budapest.** A közlés díja 10 korona. — **S. A. Sz.-Bégen.** Cégek megbízhatóságáról nem nyilatkozhatunk e helyütt. — **Sch. E.** Az Idegenforgalmi- és Utazási-Vállalat, (Budapest, Vigadó-tér 1. szám) készpénzzel ad fölvilágosítást. — **K. K.** A képezhető hulladék és győngelemjüket budapesti országos magyar királyi nevelő- és tanintézetének igazgatósága (I. Alkotás-utca 52. szám) küld kivanatra prospektust. — **K. F. Kolozsvár.** Sok igazság van benne. Alkalomadtán felhasználjuk. — **Palotávali előzetes.** 1. Az izraelita hitközség árvaházába korlátozott számban vesznek föl növendékeket. 2. Az idegenforgalmi vállalat (Vigadó-tér 1.) elküldi a jegyzékét. 3. A pénzügyigazgatósághoz kell folyamodni. — **Kiváncsi.** A kereskedelmi miniszter egy eléje kerülő felelősségi ügyben kimondta, hogy ama fogyasztási szövetkezetek, melyek *nem-tagoknak is árusítanak árúkat* és ezek által *hatáskörüket túllépik*, nem az ipartörvény alapján ipari kihágás miatt pénzbírsággal sújtandók, hanem az 1875-iki kereskedelmi törvény kompetenciájába tartoznak, annak 248. szakasza értelmében *feloszlathatók.* — **Kalapok.** Lehetőleg egy peres ügyben előzetes ítéletet mondani. Az ön által előadott tényállás szerint, úgy látszik, az ön részén van az igazság. — **B. L. Karcaig.** A pénzügyi biztosi és főbiztosi fizetés évi 1400—3600 korona és megfelelő lakáspénz. Adósság fejében csak 1000 koronán felül foglalható le az állami hivatalnok fizetése. Sorsjegyről legközelebb. — **B. L. Püls-Csaba.** Kun-Madaras nagyközség 7700 lakóval. — **E. J. Gaty.** Tekintetes. — **K. S.** Megjelent Nyilván kikerült a figyelmet. — **B. B. Ujpest.** A Magyar Labdarúgó Szövetsége (Budapest, II. Trombitás-ut 9. szám) rendelkezésére bocsátja a szabályzatot. — **S. W. Uj-Bánya.** A bizonyítvány érvényes. A bírósági végrehajtói vizsgálatot valamely elsőfokú királyi törvényszék előtt teheti le. A vizsgálaton az 1871. II. és 1875. IX. törvények és ezek végrehajtására nézve kiadott utasítás, valamint a bírósági végrehajtók hatáskörére vonatkozó egyéb törvények és határozatok ismeretét kívánják meg. Van azonfelül írásbeli vizsgálat is, amelyen a jelölt fogalmazási képességéről számol be. — **A. J. P.** Az Idegenforgalmi Vállalat (Budapest, Vigadó-tér 1. szám) készpénzzel megírja. — **Tudatlan.** 1. Napidíjat kap. 2. Fővelélt vizsgálóval beléphet. 3. Négy polgári iskolai végzettséggel fölveszik a bányaiskolába, hadapródiskolába, haditengerészeti akadémiába, katonai főreáliskolába, iparművészeti iskolába, pomológiai tanintézetbe, felső kereskedelmi iskolába, tanítóképzőbe, zeneművészeti akadémiába. — **Temerini előzetes.** 1. Nincs. 2. A közigazgatási bizottság utján folyamodjanak. — **Z. E. Ó-Fehértő.** Ok nélkül nincs joga megtagadni. — **302089. számú előzetes.** Az osztrák-magyar konzul New-Yorkban: cserneki és tarkeői Dessewffy Tamás. Hozzá tessék fordulni.

Sorsjegyek.

W. és D. Beregszász. 213—97. számú vörös kereszt-sorsjegyét 14 koronával sorsolták ki. — **J. S. Lőrinczi.** A jelzősorsjegyek arfolyama 222.50—226.50; ez áron bármely bank is beváltja. Sorsjegyevásárlásnál forduljon Szalai és társa bankházához (VII. Erzsébet-körút 12.)

Erzsébethelyi B. D. Nagyvárad. — **K. B. T.-Dob.** — **M. M. sorsjegy 30.** — **32239. sz. előzetes.** — **K. S. Mád.** — **Sz. A. Héjasfalva.** — **K. L. Pászti.** — **M. A. Szepesváralja.** — **N. J. Vári.** — **L. A. Bágony.** — **W. N. Edványos-Váralja.** — **K. Örmester.** *Sutnak.* — **G. Zs. Kaposvár.** — **E. Zs. P. Vöröszér.** — **H. I. G.** — **K. L. Szobráncz.** — **H. E. Szeged.** — **B. D. J. Debreczen.** — **N. J. Csorna.** — **L. D. Tolcsa.** — **M. J. Lenti.** — **F. P. Jelpa.** — **Spicz.** — **301.625. sz. előzetes.** — **S. M. Kun-Szent-Márton.** — **302.114. számú előzetes.** — **P. V. M.-Radna.** — **K. J. Löcse.** — **P. J. Nagy-Oléd.** — **S. S. Kaposvár.** — **E. J. Dárda.** — **G. I. Régeny.** — **E. M. Körösméző.** — **G. S. Bart.** — **Sch. B. M.-Sziget.** — **Sch. J. Sümeg.** — **K. A. Sarud.** — **E. L.** — **K. P. Szolnok.** — **H. J. Szeged.** — **B. I. Marosújvár.** — **Erzsébet-sorsjegy.** — **D. M. Hódmező-Vásárhely.** Sorsjegyeik nem nyertek.

REGÉNY

A KIVÁLTSÁGOSAK

— Német regény. —

(85)

De csak egyetlen feltétel alatt — mondotta fiirtelen ötletét követve, hangosan, hogy mindnyájan hallhassák — azon a napon, amelyen a lemondásomat beadom, ünnepies bucsunébet rendeznek az uraknak. Csak akkor fogadhatok el meghívást, ha tudom, hogy alkalmas lesz a rovásra. Ugy-e bár eljön? — fordult ahhoz a tisztársához, aki pezsgőre hívta meg — és ön is... és ön is... és ön is?

Mindenkit külön megkérdezte a hosszú asztalnál és senki sem utasította vissza, mindannyian ugyanazt gondolták: ha örömet okoz neki, miért ne züljünk egyszer az ő költségére? Hiszen semmire sem kötelez bennünket, hiszen elmegy.

Mikor György már megkapta mindannyiuknak az ígérését, valósággal az undor érzése fogta el bajtársai ellen. Hát nem szégyellték magukat, hogy tőle, akivel ilyen módon bántak, szívesseget fogadnak el? Nem is gondolta ő komolyan azt a meghívást, biztosan számított arra, hogy mindegyikük valami kifogással fog előhozakodni, és éppen ezeknek a kifogásoknak örült előre. És íme, mindegyik elfogadta a meghívást. Igen, sőt nemcsak ezt tették az urak, hanem még afféle is tudakozódtak, hol és mikor lesz az a lakoma, remélhetőleg nem a kaszinóban, hiszen a helyiségek ott nagyon szépek, de — mindig ugyanaz az abrak. Na, ha már csinálnak valamit, akkor már csak inkább a legelőkelőbb étteremben, hiszen módja van hozzá s egy bankóval több vagy kevesebb, ezen csak nem fog múlni és remélhetőleg francia pezsgő lesz.

— A mulkor egy nagyon szellemes mondást hallottam — mondta az egyik cimborá — hogy is volt csak. Ja, igen. „Ha egy német embernek német pezsgőt töltesz a poharába és azt mondod rá, hogy francia pezsgő, nem iszik belőle, de ha francia pezsgőt adsz neki és azt mondod rá, hogy hazai, fenékiig üríti.” Jegyezze meg ezt magának Winkler.

Winkler megígérte, hogy nem felejt el ezt a mondást és hogy rögtön elküldi az uraknak a meghívót, míhelt az apjával találkozzon.

— Mikor jön az ön apja ura?

György maga sem tudta, nap-nap után várta és vele együtt vártak a kanárik is. Kezdték nyugtalanodni, amikor az öreg még egyre késett. Mi lesz, ha egyáltalában nem jön? Talán csak ürügy volt az Györgytől, hogy a lemondásáról beszélt, s ezzel a hangulatot akarta csak megváltoztatni magán, ki tudja mikor jön meg az öreg, s az egész csak fogás volt Györgytől, hogy őket az orruknál vezesse, hogy mulasson és némileg boszut is álljon rajtuk.

Valósággal aggodalom kezdte őket bántani, annál nagyobb volt tehát az öröm, amikor György százbéli bajtársa, Masemann báró egy déiben így szólt a kaszinóban:

— A nadrággombgyáros itt van, látam tegnap a vendéglőben.

— Haha istennek! — sóhajtottak fel magukban mindannyian megkönnyebbülten, aztán hangzott fel csak ez a kérdés: — Milyen ember?

— Egyszerűen fura alak. Kész nyakfendőt visel, bő kézelőt és olyan cipőt, amelyről rögtön meg lehet látni, hogy nem a székgyárosban készült. A kenyeret pedig késsel azedeli az ebédnél, a helyett, hogy tördelné.

— Pfu!

Az őszinte felháborodás kiáltása röp-pent el az ajkáról.

— Hagyja abba — rimázkodott egy fiatal hadnagy — gondolja meg, hogy épp az imént ebédeltünk csak.

— Csak nyugodjék meg — folytatta a báró — minden hibája mellett is az öregnek van egy nagy előnye is!

— Ugyan mi az?

— Van egy leánya.

— Ej, nő! Csakugyan? Erről Winkler sohasem szökött nekünk semmit sem.

Igy beszéltek összevissza és mindannyian kíváncsian vetették körül a szót.

— Csinos? — kérdezte végül valaki s arra a többiek még őszebb szurultak.

A báró szándékosan habozott a felelettel, aztán így szólt:

— Csinos? Gyerekek, mondhatom nektek, hogy több mint csinos és ha a vidékről való is, átkozottul sikkes. De hát a természet, azt látnotok kellene, mondhatom nektek...

És csettintett a nyelvvel.

— Bemutatta magát?

— Sajnos nem. Ismerősökkel voltam a vendéglőben és nem szabadulhattam, de ma estére majd nyélbe ütöm a dolgot. Vélletlenül meghallottam, hogy az öreg nadrággombgyáros ma estére megint lefoglaltatta magát az asztalt, a többi aztán az én gondom, mert ha a leánnyal megismerkedem, a győzelem felől biztos vagyok.

— Ez más szóval annyit jelent: Ön megpróbálja az aranyhalaeska megfogását. Masemann báró hanyagul rágyújtott egy cigarettára.

— Valakinek feleségül kell venni, miért ne legyen hát én az a valaki?

— Nagyon helyesen; de hiszi-e, hogy ez a fogás sikerül?

A báró a vállát vonogatta.

— Ki tudja, de hát csak megpróbálhatja az ember, egyebet végre is nem kaphat az ember, mint legfeljebb egy kosarat. És miért mondana az öreg nemet, ha sikerül majd a leány fejét elcsavarnom? Csaklód kifogástalan, magam sem vagyok rosszabb a többinél, s az az egy-két adósságom végre is nem játszik szerepet. Az öregnek nem okozhat ez gondot és örülhet, ha a pénzéért ilyen feudális vót kap.

A többiek helyeseit. Mi oka is lehetett a gyárosnak és leányának, hogy ne fogadják tárt karokkal a bárót? És néhányan már fajt accomplinak tekintették a tervezett házasságot.

— Milyen lábon is állt tulajdonképpen Winklerrel a százbánál? — kérdezte az egyik. — Talán van neki is valami beleszólása a dologban.

— Erre tegnap este magam is gondoltam — felelte Masemann. — Valami tulajdonságos barátság nem volt közöttük, de Winklernek végre is örülnie kell, ha a sógora lesz. Ezzel mégis csak összekötöttesben marad az ezreddel és ez reá nézve a legnagyobb előny és haszon. Gondolja csak meg, micsoda pozícióba jut azzal Winkler a társaságban, ha így beszélhet: a sógorom Masemann báró. Ez neki csaknem annyit ér, mintha saját maga volna nemes. Persze lehetőleg távol tartanám magamtól a beau freret vagy meg tudnám akadályozni, hogy valami sokat ne látatlankodjék a házamban. Na, hiszen ez mind megjön majd később, egyelőre ma estére megpróbáljuk a szerencsénket.

De a nemes bárónak este nem volt szerencséje, hiába várta Winkleréket. Azok ott ültek György lakásán s a kereskedelmi tanácsos a királyi audienciáról beszélt s elmondta, milyen jóakarattal tudakozódott ő felsége Györgyről s mennyire örül annak, hogy György a katonai brutalitások dögében olyan korrektil jár el. Elmondta, mennyire örült ő felsége, hogy a tisztikartól csak jót hallott felőle, hogy Györgyöt a bajtársak a legnagyobb mértékben kedvelik s mennyire sajnálja, hogy elfoglaltsága miatt ígérését nem tarthatta meg és Györgyöt másnapra nem láthatja vendégül.

— Nem megmondtam akárhányszor? — fejezte be az öreg. — Nem emlékszel, hogy rögtön az első napon elcsúszogva rögtön le akartad tenni a fegyvert? Hát kinek volt igazsága, nek-e vagy nekem?

György gyors pillantást váltott a testvérével, annak már az előző napon megmondta elhatározását. Apjának nem akarta rögtön az első napon elrontani a kedvét és azt is meg akarta akadályozni, hogy apja a királynál szóba hozza a lemondását. Hall-

gatott hát idáig, hanem most már beszélnie kellett és apjának utolsó szavai meg is könnyítették feladatát.

— És ha mégis nekem lett volna igazam, ha most is épp olyan idegenül állnék az ezredben, mint eleinte, igen, ha állásomat azzal, amiért a király megdicsért, talán még rosszabbá tettem, ha az, amit az urak a közkedveltségemről mondtak, egyszerűen hazugság volna, nehogy a királyt még jobban megharagítsák, mi volna akkor?

A gyáros csak rámeresztette a szemét a fiára.

— Nem értelek.

— Akkor majd világosabban beszélek. És részletesen elmondta, hogy s mint ment dolga az ezredben az első naptól kezdve, hogyan várják tőle a lemondást s hogyan határozta el, hogy csakugyan beadja lemondó-kérvényét, nem a kanárik kedvéért, hanem hogy megint boldogan élhessen.

Az öreg kábultan hallgatta s most dörögve csapott le öklével az asztalra.

— És ha én ezt megtiltom neked, ha azt parancsolom neked, hogy továbbra is tiszt maradj?

György nyugodtan nézett az apjára.

— Ezt nem fogod nekem parancsolni, apám, annak idején rám bízta, hogy bármely pillanatban megint kiléphetek s a szavadat nem fogod visszavonni.

— És ha mégis megteszem, ha nem akarom, hogy a vereséggel másoknak örömet szerezzél?

— Akkor mégis lemondok, apám, nagykoru vagyok és elhatározásaimnak szabad ura,

Az öreg csaknem elvesztette nyugodt megfontolását.

— És ha kitagadlak?

— Akkor is lemondok. Van elég megtakarított pénzem arra, hogy a legközelebbi időben gondtalanul élhessek s mint a te fiad csak találom valamire foglalkozást.

Az apja újra fel akart fortynni, akkor Elza is beleszólt a beszélgetésbe és gyöngéden az apjához simult.

— Ne ellenkezzél, — kérte — György tegnap és ma hosszasan és kimerítően beszélt velem, én is hiába próbáltam lebeszélni, mint tiszt nagyon boldogtalannak érzi magát, hogyan kényyszerítheted hát, hogy továbbra is elviselje ezt az életet?

Az öreg sokáig ült ott gondolataiba elmélyedve.

— A mama odasz, — mondta végül.

A két testvér gyors pillantást váltott, tudták, hogy most már győztek, de őrizkedtek attól, hogy örömeiket mutassák.

— És éppenséggel nem esik majd rosszul neked a lemondás?

— Ugyan, hogy is esnék az nekem rosszul, apám, a sok megaláztatás után, amit el kellett szenvednem. Ezer örömmel vetem le az uniformist, amelybe az én felfogásaimmal és nézeteimmel egyáltalán nem illek, ámbar sokakkal ellentétben igazán szívesen teljesítettem a szolgálatot.

— Hát nem minden tiszt testtel-lelékel katona? — kérdezte Elza.

György hangosan felkacagott.

— Te rajongó angyal, te! Biztosítalak, hogy a hadnagyoknak legalább a fele rögtön otthagyná a hadsereget, ha anyagilag biztosítva volnának. Aminek legjobb bizonyítéka, hogy minden hadnagy valami gazdag feleségre vadászik. S ha ráakad, akkor vagy rögtön megy, vagy csak addig marad, amíg a dolog még szorakoztatja. Ha tulajdonságosan unalmassá válik neki a dolog vagy torkig lesz vele, akkor fölébbvalónak a lába elé veti a kardját és azt mondja: „Most már boldoguljtok nélkülem, boldogítsatok meg másokat az idegességekkel, nekem már nincs szükségem arra, hogy minden elszenvedjek tőletek.” Persze vannak kivételek is, az ambiciózusak és a stréberek, akik magas ranghoz akarnak jutni, akik tábornoki vörös csikról és excellenciás titulusról álmodoznak.

(Folytatása következik.)

KÖZGAZDASÁG

Az első magyar kocsi-, kocsikellékek- és automobil-gyár alapítóinak értekezlete ma volt dr. Molnár Ákos országgyűlési képviselő lakásán, amelyen megjelentek az alapítók majdnem teljes számban. Ott voltak: Sombory Lajos, Fogarassy Zsigmond, Schosberger Lajos, báró Solymossy Lajos, Mittelmann Géza, Román Albert, Schreil János és dr. Molnár Ákos. Az alapítási tervezet ez évi május 25-én lett kibocsátva, s 2500 darab 200 koronás részvények jegyzésével összesen fél millió alaptőke összehozását tűzték ki. A mai értekezleten Molnár Ákos beszámolt a 800 példányban szétküldött tervezetről, amely szerint eddig visszaérkezett 104 darab, összesen 1000 darab jegyzéssel — vagyis 200.000 korona már jegyezve van. Tehát a legjobb kilátások vannak a hiányszó részvénytőke jegyzésére, — úgy hogy a részvénytársaság még a nyár folyamán megterathatja alakuló közgyűlését. Részvényeket jegyezhetni dr. Molnár Ákos ügyvéd irodájában, Kerepesi-ut 30.

A Hollandi Eletbiztosító Részvénytársasághoz 1904. évi május hónap benyújtottak 504 ajánlatot 3,921.609.40 korona tőke és járadékról, ebből visszautasítottak 59 ajánlatot. 321.336 korona tőke és járadékról, kiállítottak tehát 445 új kötvényt 3,600.273.40 korona tőke és járadékról. 1904. évi május hó végével a biztosítási állag volt: 35.835 kötvény 387,804.607.79 korona tőke és járadékról.

Vásárosarnok. (Vámos és Bruszt jelentése.) A mai nap üzleti forgalma csendes lefolyású volt, a beérkező élelmickek a következő árakon adtak el: Marhahús budapesti vágás, eleje 100—106, hátulja 112—128, vidéki, eleje 80—90, hátulja 100—112 fillér kg.-ként. — Öltött borjú borbén, hosszan szilylevonás nélkül 80—1. — K. kg. ja. Sertésűs vidéki szalonna nélkül 128—132 fillér kg.-ként. Özek 150—160, vadsertés 70—90 fillér kilogrammjára nagyság szerint. — *Élő baromfi:* rántani való csirke 1.—1.60, sítai való 160—2.—, tyuk 2.—, 2.40 korona, szerb áru 150—240 fillér párja minőség szerint. Leölt hizott liba kilogrammjára 120—130 fillér kg.-ja, ilyenek nyáron át jegelve adandók fel. — *Tojásban szilárd az üzlet,* az árak emelkedtek, ma friss telt, megbízható áruért 59—60 koronát fizettek eredeti lánjának. A készletek azonnali felkúldését ajánlják. — *Gyümölcsüzlet* élénk, mai árak: kajszinbarack 36—50, pöszmete 10—14, ribizke 12—20, cseresznye 12—40, meggy 16—40 fillér kg.-ja minőség szerint, olasz ősz barack 80—90 fillérért talált vevőre; zöld bab 14—16, sárga 26—28, tarka 26—30 fillér kg.-ja. — *Uj burgonya* keresett, sárgaért 9.—10, rózsaburgonyaért pedig 7.—8 korona volt elérhető métermázsánként vaggontételben. — *Tejtermékekben* az árak változatlanok, teavaj 180—200, főzővaj 140—150, tehénturó 16—20 fillér kg.-ja.

Szarvasmarhavásár. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár-részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás: Vágómarhák. Magyar ökor 1224 darab, magyar tehén 515 darab, szerbiai ökor 551 darab, szerbiai tehén 74 darab, növendékmarha 36 darab, bivaly 80 darab, bika 259 darab, összesen 2757 darab és — darab a hét folyamán a vesztegvásáron. — Gazdasági marhák: Igás- és hizlalnivaló ökor 94 darab, fejőstehén 162 darab, igás bivaly — darab, tinó — darab, bika — darab, üsző — darab. Eladási árak ezen tudósítás zártáig, vágómarhákért: Magyar hizott ökor legjobb minőségű 68.— K.-tól 74.— K.-ig, kivételesen 76.— K.-ig, 80 kilónként élő sulyban, középminőség 62.— K.-tól 67.— K.-ig, silányabb minőség 56.— K.-tól 61.— K.-ig. Magyar paraszmarha jobb minőségű 62.— K.-tól 68.— K.-ig, kivételesen — K.-ig, silányabb minőségű 52.— K.-tól 60.— K.-ig. Tarka hizott ökor legjobb minőségű 72.— K.-tól 80.— K.-ig, kivételesen — K.-ig, középminőségű 66.— K.-tól 70.— K.-ig, silányabb minőségű 58.— K.-tól 64.— K.-ig. Szerb és boszniai ökor, legjobb minőségű 62.— K.-tól 74.— K.-ig, kivételesen 76.— K.-ig, silányabb minőségű 52.— K.-tól 60.— K.-ig. Bika, jobb minőségű 66.— K.-tól 78.— K.-ig, kivételesen 82.— K.-ig, silányabb minőségű 54.— K.-tól 66.— K.-ig. Bivaly 42.— K.-tól 56.— K.-ig, kivételesen 62.— K.-ig. Magyar tehén 48.— K.-tól 68.— K.-ig, kivételesen — K.-ig. Tarka tehén 50.— K.-tól 72.— K.-ig, kivételesen 78.— K.-ig. Csontozni való marha 40.— K.-tól 68.— K.-ig. Mind 100 kilónként élő sulyban. Gazdasági marhákért: Igás ökor elsőrendű 68.— K.-tól 72.— K.-ig, 100 kilogrammonként, kiv. — K.-ig, 760.— K.-tól 900.— K.-ig páronként, középminőségű 64.— K.-tól 67.— K.-ig, 100 kilogrammonként, — K.-tól — K.-ig páronként, silányabb minőségű — K.-tól — K.-ig 100 kilogrammonként, — K.-tól — K.-ig páronként. Hizlalnivaló ökor, fehér 100 kilo-

grammonként — K.-tól — K.-ig. Fejőstehén, keresztzett színes 180.— K.-tól 320.— K.-ig darabonként, bonyhádi faj 320.— K.-tól 400.— K.-ig darabonként, kivételesen — K.-tól — K.-ig, igás bivaly — K.-tól — K.-ig páronként. Vágómarhából a felhajtás mintegy 200 darabbal kisebb volt a multhetnél; idegen vevők részéről a kereslet változatlanul jó lévén, az irányzat élénk volt s az árak métermázsánként 1—2 koronával emelkedtek, gyengébb minőség ellenben multheti árakat jegyez. Jármos ökorokra az üzlet szilárd volt s magas árakon kelték el; a fejőstehénüzlet valamivel lanyhább volt.

Borjувásár. 1904. évi június hó 23-án. (A budapesti marhavásártéri vásárpénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás. Belföldi élő borjú 704 drb, leölt borjú — db. bécsi borjú — darab, növendékmarha 14 darab, élő bárány — darab, leölt bárány — darab. — *Arjegyzések:* Belföldi élő borjú I. rendű 80—90 f.-ig, kivételes 94—100 fillér, II. rendű élő borjúkért 66—78 f.-ig I. kilónként, leölt borjú I. r. — f.-ig, II. r. — f.-tól — f.-ig, kivét. — f. kilónként, levonás nélkül. Rugott borjúkért 52—66 f.-ig. Növendékmarha f.-tól — f.-ig. I. r. — f.-ig, középminőségű — f.-ig, alárendelt — f.-ig I. k.-kint. Bárány élő — — K., leölt bárány — — korona, kivételesen — K.-ig páronként. Az irányzat élénkebb volt, mindazonáltal az árak változatlanok maradtak.

Sertés-konzumvásári jelentés. (A székesfővárosi sertésvásár és közvágóhid intézősége.) Június 23-án. Főhajtás összege 661 drb sertés, 7 darab süldő. Előző napi eladatan maradvány 62 darab sertés, — darab süldő, összesen 723 darab sertés, 7 darab süldő. Eladott 635 darab sertés, 5 darab süldő. Eladatan maradvány 68 darab sertés, 2 darab süldő. A vásár irányzata élénk. Az árak változatlanok. — Következő árak jegyeztettek: Zsirtertés: Öreg I. r. 350 kilogrammon felül 86—90 K.-ig, II. rendű 280—350 kilogrammig 86—89 fillérig, II. rendű selejtezett fillérig, kanló — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül 90—95 fillérig, fiatal közép 220—300 kilogrammig 84—93 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogrammig 80—90 fillérig, süldő — fillérig, malac — fillérig. Hussertés: nehéz 300 kilogrammon felül — fillérig, könnyű 140—300 kilogrammig —80 fillérig, süldő —100 fillérig, malac 40 kilogrammig —100 fillér. Árak minden levonás nélkül, kilogrammonként, élősulyban értendők.

Bécsi szurómarhavásár. Június 23-án. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A mai vásárra felhoztak: 3010 darab borjut, 535 darab élő sertést, 1232 levágot sertést, — darab élő juhot, 138 darab levágot juhot, 161 darab bárányt.

Eladási árak: Élő borjú 86—120 fill. elsőrendű — fill., kiv. — fill., levágot borjú 96—112 fill., legelsőrendű 116—124 fill., leg-eleje 126—132 fill., élő juh — fillér, elsőrendű — fill., legelsőrendű — fillér, kivételesen — fill., zsirsertés — fill., fiatal sertés — fillér, kivételesen — fillér, levágot nehéz sertés 100—112 fillér, kivételesen — fillér, husra hizalt — fillér, zsirra hizalt sertés — fill., könnyű sertés 116—120 fillér, elsőrendű süldő — fillér, levágot juh 70—100 fillér, bosnyák silányabb sertések — fillér, kilogrammonként. Bárány 10—25 K., kivételesen — korona páronként.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, június 23.

A mai készáru-forgalom igen gyengén alakult és mindössze 6000 métermázsza kelt el néhány fillérrel olcsóbb árakon. Rozs változatlan maradt, más cikkeken: zab jó forgalom mellett jól tartott maradt, árpa kellemes irányzatú, tengeri változatlan.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 200 mm. 80 k. 9 K. 50 f., 200 mm. 80 k. 9 K. 47½ f., 200 mm. 79.5 k. 9 K. 25 f. sárga, 300 mm. 80 k. 9 K. 42½ f., 100 mm. 79 k. 9 K. 37½ f., 100 mm. 79 k. 9 K. 35 f., 500 mm. 79 k. 9 K. 35 f., 700 mm. 79 k. 9 K. 30 f., 100 mm. 78 k. 9 K. 30 f., 500 mm. 78.5 k. 9 K. 15 f. felső, kevert.

Marosmenti: 750 mm. 77.8 k. 9 K. 17½ f. **Fehérmegyei:** 200 mm. 79 k. 9 K. 25 f. **Pestmegyevidéki:** 150 mm. 76.5 k. 9 K. 12½ fillér.

Bánsági: 1500 mm. 76.5 k. 8 K. 89½ f. **Mind három hónapra.** **Rozs:** 300 mm. 6 K. 47½ f., 100 mm.

6 K. 47½ f., 300 mm. 6 K. 45 f. paritásra, déli vasútról.

Zab: 100 mm. 6 K. 10 f., 150 mm. 6 K. 10 f., 100 mm. 6 K. 07½ f., 100 mm. 6 K. — f., 320 mm. 5 K. 77½ f., 250 mm. 5 K. 57½ f., kev., 100 mm. 5 K. 92½ f.

Tengeri: 200 mm. 5 K. 25 f. kocsira rakva.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktözsde szokásai szerint, készpénzben és kilogrammonként.

Buza	Kilós	50 kilogramm ára		Kilós	50 kilogramm ára	
		K.-tól	K.-ig		K.-tól	K.-ig
Tiszavidéki	76	8.80	9.05	79	9.20	9.35
"	77	8.25	9.15	80	9.25	9.49
"	78	9.—	9.15	81	9.35	9.45
Fehérmegyei	76	8.70	8.95	79	9.10	9.25
"	77	8.85	9.05	80	9.20	9.30
"	78	8.90	9.10	81	9.30	9.40
Pestvidéki	76	8.70	8.95	79	9.10	9.25
"	77	8.85	9.05	80	9.20	9.30
"	78	8.90	9.10	81	9.30	9.40
Bánsági	76	8.60	8.80	79	8.50	9.05
"	77	8.70	8.80	80	9.—	9.10
"	78	8.80	8.90	81	9.—	9.—
Bácskai	76	8.80	9.05	79	—	—
"	77	8.95	9.15	80	—	—
"	78	9.—	9.25	81	—	—
Szerb	76	—	—	81	—	—

Egyéb gabonafajták	Kilós	50 kilogramm ára		
		K.-tól	K.-ig	
Buza	uj	elsőrendű	6.45	6.50
"	"	középminőségű	6.40	6.45
Árpa	"	takarmanáru, I. r.	6.25	6.50
"	"	másodrendű	6.—	6.25
Kajszár	"	elsőrendű	5.—	5.30
Zab	"	elsőrendű	5.95	6.10
"	"	középminőségű	5.75	5.90
Tengeri	"	belföldi	5.—	5.30
"	"	belföldi uj	5.30	5.40
"	"	6 fehé	—	—
"	"	uj román vagy bolgár	—	—
"	"	cinquantin	—	—
Repece	"	köszanta	10.—	10.50

A határidőüzlet folyamán a következő

kötések történtek:

Októberi buza	9.05—9.06—8.94
Októberi rozs	6.78—6.72
Juliusi tengeri	5.25—5.21—5.20
Augusztusi tengeri	—
Májusi tengeri (1905)	5.58—5.54
Októberi zab	6.11—6.06—6.07

Dél egy óraker a következő záróárak

állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Októberi buza	8.93—8.94
Októberi rozs	6.72—6.73
Juliusi tengeri	5.20—5.21
Augusztusi tengeri	—
Májusi tengeri (1905)	5.53—5.54
Októberi zab	6.07—6.08
Repece augusztusra	—

Délután fél 5 óraker zárul:

Októberi buza	8.93—8.94
Októberi rozs	6.71—6.72
Októberi zab	6.06—6.07
Juliusi tengeri	5.19—5.20
Augusztusi tengeri	—
Májusi tengeri (1905)	5.53—5.54

A budapesti értéktözsde.

A mai tőzsde berlini becslekre valamint a bányá- és építési értékek további emelkedésére végre a többi értékek is élénkültek és barátságos hangulattal zárultak. A forgalom azonban mérsékelt maradt.

Valuta és ércáru változatlan.

Előtőzsde. Szilárdult. Osztrák Hitelrészvény 643.50—644.40. Magyar Hitelrészvény 747.50—748.—. Rimamurányi vasmű részvény 489.50—491.—. Jelzálogbank 500.— korona.

Déli tőzsde kedvező. Zárultak: Osztrák hitelrészvény 643.75—644.50. Magyar hitelrészvény 748.—748.50. Osztrák-magyar államvasút 635.—636.50. Rimamurányi vasmű részvény 491.—493.25. Jelzálogbank részvény 499.—500.25. Közuti vaspálya-társaság 569.50—570.—. Magyar aranyjárdék 97.20. Magyar korona-járdék 97.20 korona.

A helyi értékek piaca tartott. Kötetett: Magyar villamosági részvénytársaság 282.— korona.

A prémiumüzletben díjbiztosításokért fizettek: Osztrák Hitelrészvényekért holnapra 4.—5.— korona, 8 napra 9—10 korona, 1904. június hó végére 20—22 korona.

Utőtőzsde. A 4 órai záratok maradt: Osztrák hitelrészvény 644.50—645.—. Magyar Hitelrészvény 748.50. Leszámitolóbank részvény 449.50. Rimamurányi vasmű-részvény 493.25. Osztrák-magyar államvasúti részvény 636.25. Közuti vaspálya részvény 570.—. Városi villamos vasút 330.50 korona.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Államadósság.

a) Magyar Államadósság.

Table with columns: Pénz, Ár, Pénz, Ár. Rows include Aranyj. med., Koronaj. vált., Készlet, etc.

b) Osztrák Államadósság.

Table with columns: Pénz, Ár, Pénz, Ár. Rows include Koronaj. vált., Készlet, etc.

c) Egyéb nyilvános kölcsönök.

Table with columns: Pénz, Ár, Pénz, Ár. Rows include Dunánt. vör., 1897. 4% kbl., etc.

Készletkövet vállalatok részvényei.

Table with columns: Pénz, Ár, Pénz, Ár. Rows include Adriai tengh., Epeusi közuti, etc.

Bankok.

Table with columns: Pénz, Ár, Pénz, Ár. Rows include Angol-osztrák bank, Magyar bank, etc.

Vasmű- és gépjáró-részvények.

Table with columns: Pénz, Ár, Pénz, Ár. Rows include Elő m. gazd., Dunaújváros, etc.

Külföldi vállalatok részvényei.

Table with columns: Pénz, Ár, Pénz, Ár. Rows include Ált. vag. köl., Epeusi vált., etc.

Bányák és fegyvergyárak.

Table with columns: Pénz, Ár, Pénz, Ár. Rows include Érszék. kősz., Felsőm. bánya, etc.

Biztosító-társaságok.

Table with columns: Pénz, Ár, Pénz, Ár. Rows include Bécsi biztosít., Áll. biztosít., etc.

Műhelyek.

Table with columns: Pénz, Ár, Pénz, Ár. Rows include Concordia, Elő budapesti, etc.

Takarékpénztárak.

Table with columns: Pénz, Ár, Pénz, Ár. Rows include Belvárosi, Epeusi III. kör., etc.

Értékpapírok.

Table with columns: Pénz, Ár, Pénz, Ár. Rows include Bécsi vált., Magyar vált., etc.

Pénznemek.

Table with columns: Pénz, Ár, Pénz, Ár. Rows include M. v. arany ost., M. v. arany ost., etc.

rona, 100 darabos — korona, 85 darabos — korona. Szilvaiz: szlovéniai 12.50—13.50 korona, szerbiai 10.50—11.— korona, azonnal való szállításra.

A bécsi értéktőzsde.

A vasértékek kedvező hangulata a mai előtőzsdén még erőteljesebben domborodott ki és a többi értékek irányzatát is kedvezőleg befolyásolta. Az összes értékek irányzata az előtőzsde végéig kedvező maradt.

A déli tőzsde barátságos magatartással és tartott árfolyamokkal indult.

A tőzsde mindvégig szilárd maradt. Zárlat szilárd és barátságos.

Bécs, június 23. (Magyar értékek zárlata.) 4% aranyjárdék 118.05. Magyar koronajárdék 97.16. Tizsi és szegedi kölcsön-társaság 160.—, 4% magyar földtehermentesítési kötvény 97.60. Magyar hitelbank-részvény 747.50. Magyar nyereségnyél-kölcsön-sorsjegy 206.50. Magyar lezártított- és pénzügybank-részvény —. Kassa-oderbergi vasúti részvény 379.50. Rimamurányi vasútrészvény 492.50. Magyar kereskedelmi bank —. Magyar cukoripar 1840. Magyar vasúti kölcsön üzletben —. Magyar keleti vasúti állami körvény —. Magyar jelzálogbank —. Adria hajózási r. t. 478.—. Az irányzat szilárd.

Bécs, június 23. (Osztrák értékek zárlata.) 4-20% papírjárdék 99.22. 4-20% ezüstjárdék 99.—99.76. 4% osztrák aranyjárdék 118.05. Osztrák koronajárdék 97.16. 1890. sorsjegy 152.—. 1864. sorsjegy 297.—. Osztrák hitelorszjegy 465.—. Osztrák hitel-részvény 644.75. Angol-osztrák bank —. Union-bank 517.—. Bécsi bankgyűléslet 512.—. Osztrák Länderbank 427.—. Osztrák-magyar bank 1616.—. Osztrák-magyar Államvasút 636.50. Déli vasút 79.25. Elbővítési vasút 424.—. Dunagőzhajózási társaság 338.—. Alpei részvény 417.75. Donanyrésztvény 344.—. 20 frankos arany 19.—. Cs. kir. arany (vert) 11.32. Londoni váltóár 239.25. Német bankváltók 117.37. Lipóthélek 358.—. Bécsi Tramway Litt B. —. Bécsi Tramway Litt A. —. Osztrák Lloyd 667.—. Török sorsjegyek 128.50.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, június 23. (Zárlat.) 4-20% papírjárdék —. 4-20% ezüstjárdék —. 4% osztrák aranyjárdék 100.80. 4% magyar aranyjárdék 79.16. Elbővítési vasút —. Osztrák hitel-részvény 202.60. Magyar koronajárdék 97.30. Déli vasút 17.10. Osztrák-magyar Államvasút 136.50. Károlyi Lajos vasút —. Kassa-oderbergi vasút —. Orsz. bankjegyek 216.—. Bécsi váltóár 85.10. 4% új orosz kölcsön 91.25. Magyar vasút beruházási kölcsön —. Török dollányrésztvény —. Alpei bányarészvény —. Olasz járdék —. Disconto Commandit 187.75. Magyar hitelbank —. Állam- és villamosági Edison 217.10. Dynamit Trust 163.90. Gelsenkircheni 218.—. Harpeni 202.75. Laurakohó 247.—. Az irányzat tartott.

Páris, június 23. (Zárlat.) Osztrák-magyar állami vasút —. Új török-konzol 85.85. Egyiptomi járdék 106.10. Osztrák Länderbank —. Párisi bankrészvény —. 3%-os francia járdék 97.05. 4%-os spanyol járdék 97.55. 3%-os új törleszhető járdék —. Crédit foncier de France 686.—. Alpei bányarészvény —. 4% 1890. román kölcsön 88.—. Görög kölcsön 236.50. Váltó Olaszországra 1/16. Váltó Amsterdamba 206.12. Váltó Brüsszelre 1/16. De Beers 485.—. Chartered 48.50. 5%-os bolgár kötelezvény —. Magyar aranyjárdék 101.50. Déli vasút 84.—. Váltó Londonra 251.35. Osztrák aranyjárdék —. Török sorsjegy 123.50. Meridional vasút —. 4%-os olasz járdék 104.16. Ottoman-bank 588.—. 3%-os francia-járdék 97.05. Osztrák földhitelintézet 1285.—. Déli vasút elsőbbségi körvény 319.60. 4%-os 1896. román kölcsön —. Donanyrésztvény 316.—. Váltó Bécsre 104.12. Váltó német piacokra 122.50. Rio 1318.—. East Rand 200.—. Randfontein 80.50. Magyar jelzálogbank 530.—. Az irányzat tartott.

Frankfurt, június 23. (Zárlat.) 4-20%-os papírjárdék 100.—. 4%-os osztrák aranyjárdék 100.80. 4%-os magyar aranyjárdék 99.70. Osztrák hitel-részvény 202.60. Osztrák-magyar Államvasút 136.30. Északnyugati vasút —. Buxtehadi vasút —. Londoni váltóár 203.95. Bécsi bankgyűléslet 129.50. Vilamos részvény —. 3%-os magyar aranykölcsön 82.90. 4-20%-os ezüstjárdék 99.30. Osztrák koronajárdék 97.16. Magyar koronajárdék 97.30. Osztrák-magyar bank 116.30. Déli vasút részvény 17.10. Elbővítési vasút —. Bécsi váltóár 85.25. Párisi váltóár 819.16. Unionbank részvény —. Alpei bányarészvény 209.—. Az irányzat szilárd.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szecsereserű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyok-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg: Jeggyszék: Heremag lucerna magyar 42.—49.— korona, vörös aprószemű 36.—40.— korona, vörös erdélyi —.— korona, vörös búsági —.— korona, középszemű 43.—45.— korona, nagyszemű 46.—50.— korona. Disznószár: budapesti 61.—61.50 korona, vidéki —.— korona. Tablaszaionna: légen szárított vidéki —.— korona, városi 4 darabos 50.50—51.— korona, 3 darabos 53.50—54.— korona, fiistől —.— korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség —.— korona, 120 darabos —.— korona, 100 darabos —.— korona, 85 darabos —.— korona, azonnali szállításra. Szerbiai, szokás szerinti minőség —.— ko-

A budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Június 23. A sertésüzlet irányzata: változatlan. A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű 600 kg nehéz (párónként 400 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Öreg (párónként 300—340 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Fialat nehéz (párónként 320 kilogramm felüli súlyban) 111—112 fillérig. Fialat közép (párónként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 112—113 fillérig. Fialat könnyű (párónként 200 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (párónként 280 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Közép (párónként 240—260

kilogramm súlyban) — fillérig. Könnyű (párónként 240 kg-gramm terjedő súlyban) — fillérig. — III. Romániai: Nehéz (párónként 320 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Közép (párónként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Könnyű (párónként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — IV. Romániai eredeti (Stachl): Nehéz (párónként 240 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Könnyű (párónként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (párónként 260 kilogramm felüli súlyban) 107—108 fillérig. Közép (párónként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 103—110 fillérig. Könnyű (párónként 250 kilogramm terjedő súlyban) 110—112 fillérig.

Sertésárak száma: 1904. június 22. napján volt készlet 38.465 darab. — 1904. június 23. napján felhajtott 660 darab. 1904. június 23. napján elszállított 427 darab. 1904. június 23. napján maradt készletben 38.688 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Június 23. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Sipos János számtanácsos címmel felruházott számvizsgálót valóságos számtanácsossá, Deák Andor és Bence Jakab számlatorokket számvizsgálókká, dr. Weisz Gyula és Somogyi László számszámvevőket számlellenőrké, Keszeg József és Fuzsek Ferenc fizetésellen számszámvevőket fizetésellenőrzőkké, Baumann Árpád és Hostyitzky Antal díjazatlan szamgyakorlókat díjaz szamgyakorlókká, Szporni János igazfelhárvi kath. főgimnáziumi helyettes tanárt ugyanazon főgimnáziumhoz, a fennálló szerződésből kifolyólag, rendes tanárrá, — a kereskedelemügyi m. kir. miniszter dr. Horváth Ödön felmelt és magyar-horvát-tengerpartti kir. kormányzati segédfogalmazót a kereskedelemügyi minisztérium központi személyzetének létszámába miniszteri segédfogalmazóvá, — a m. kir. igazságügyminiszter Orlau Joachim dévali kir. törvényszéki, Stankovics Pál siklósi kir. járásbírói, Nagy Imre nagyzebeni, Enyedi Antal és Schrank József budapesti kir. törvényszéki, továbbá Görözy Ottó székesfehérvári kir. törvényszéki, Theurits János újvidéki, Györfi Sándor kiskiszei, Veress Mihály székelyudvarhelyi kir. járásbírói, Thomory József veszprémi kir. törvényszéki, végül Riesz József besztekercebányai, Göbölly István debreczeni, Szilvay Ferenc teócsai kir. járásbírói és Szvidlerka Sándor besztekercebányai kir. törvényszéki inokokat jelenlegi alkalmazásuk helyén iradatszékké, — a pozsonyi kir. főügyész Molnár György pozsonyi kir. törvényszéki fogházról ugyanahhoz a kir. törvényszéki fogházhoz fogházörmszertté kinevezte.

Felkötés. Felkötésre rendezett tanácsos városnál állatorvosi állásra július hó 15-ig. — Szeged város Somogyi-könyvtárára szolgai állásra július hó 15-ig. — a vinyai járásbíroságnál segédlelőkönnyvezetői állásra 2 hét alatt, — a lévai adóhivatalnál segélydíjas gyakornoki állásra 14 nap alatt, — a szegedi pénzügyigazgatóságnál pénzügyi szemlézői állásra 14 nap alatt, — a soproni adóhivatalnál sóhordári állásra július hó 20-ig, — a szegedi adóhivatalnál adószízi állásra 14 nap alatt, — az enyingi járásbíroságnál járásbírói állásra 2 hét alatt, — a kolozsvári adóhivatalnál segélydíjas gyakornoki állásra 14 nap alatt, — a soproni és kismartoni adóhivatalnál egy-egy segélydíjas gyakornoki állásra 14 nap alatt, — a tapolezai járásbíroságnál inokai állásra 4 hét alatt, — a halmai járásbíroságnál román és rutunéi tolmácsai állásra 4 hét alatt, — a zilahi pénzügyigazgatóságnál végrehajtói állásra 14 nap alatt, — a módosi járásbíroságnál segédlelőkönnyvezetői állásra 3 hét alatt adandók be a kérvények.

Napirend.

Napló: Péntek, június 24. Római-katolikus: János. — Protestáns: Iván. — Görög-ortodox: (június 11.) Bartal — Zsidó: Thamusz 11. — Napkél: 3 óra 47 percek. — Nyugszik: 7 óra 44 percek. — Holdkél: 4 óra 12 percek délután. — Nyugszik: 1 óra 35 percek éjjel.

A kereskedelmi miniszter fogad délután fél 6 órákor.

Nemzeti Szalon nyitva 9-től este 8 óráig. Belepődíj 50 fillér.

Könyves Kálmán-társaság művészeti szalon. (Nagy-mező-utca 37. szám.) Megtekinthető egész nap díjtalanul.

Nemzeti Múzeum. Régiszelet, nyitva 9 órától délután 1 óráig. A könyvtár történelmi és irodalomtörténeti kiállítása megtekinthető 1 korona díj mellett 9 órától délután 1 óráig. Néprajzi tárl (Csalag-utca 3.) nyitva 9 órától délután 1 óráig. Belepődíj nincs. Növénnytár (Széchenyi-utca 1.) megtekinthető kutatók számára díjtalanul 9 órától délután 1 óráig. A többi tárlak megtekinthetők 1 korona díj mellett.

Országos képtár az Akadémiaiban nyitva 9 órától 1 óráig.

Az Akadémia Goethe-szobája nyitva délelőtt 9 órától 12-ig.

Muzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9—11-ig.

Akadémiai könyvtár nyitva délelőtt 3—7-ig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig, délután 3-tól 8-ig.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtára, tudakozó-osztálya és koléti mintatára V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. Hazai termékek Állandó kiállítása és kereskedelem-történeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetéség aru-

Beicslési áron alul adatkak el még a lent felsorolt cikkek, mivel azok többé raktáron nem lesznek.

Table with multiple columns listing various goods and their prices. Includes items like 'elegans Sephr pangyola', 'retek dolain pangyola', 'tolltartó egyházas érce', etc.

Minden verő 10 korona rendelésre egy smyrna szőnyeget kap teljesen ingyen.

Herczeg és Horvát, Kerepesi-ut 52. sz. Életnagyságu krétarajz-arcképet ingyen.

Advertisement for Dr. Garai Antal, a doctor specializing in gynecology and general medicine. Text includes 'Biztos gyógyulást keresőknek' and 'nemi betegségekben szenvednek'.

Advertisement for Dr. KAJDAGSY, a male and female doctor. Text includes 'FÉRFI ÉS NŐI nemi betegségek' and 'Érdemesség (impotencia) alapos gyógykezelésre legjobban ajánljuk'.

Advertisement for JOD-VAS LABDACSÁI BLANCARD SZORPJE. Includes an illustration of a child and text describing the product's benefits for various ailments.

Advertisement for Jótállás mellett, featuring a list of services and products. Text includes 'szállítunk val. francia óvszereket' and 'szőlészet'.

Advertisement for Déli vasut. Details train routes and schedules between Budapest and other cities like Pécs, Szeged, and Győr.

Advertisement for Dr. CZINCZÁR J., a specialist in various diseases. Text includes 'Titkos betegségek' and 'biztos gyógyítására ellamart radikális gyógymódot'.

Large advertisement for Schicht-szappan (Schicht soap). Features the text '„SZARVAS“ vagy „KULCS“ = JEGYGYEL' and an illustration of a key. Promotes the soap's quality and availability.

Advertisement for HOLLANDI életbiztosító részvénytársaság. Includes a table titled 'Hivonat a díjtáblázatokról' showing premium rates for different ages and terms.

Advertisement for a sewing machine, 'A divatos műhímzéshez'. Features an illustration of a sewing machine and text for 'HERBSTER KÁROLY'.

Advertisement for BRÖDER PLACHT, a musical instrument shop. Text includes 'legnagyobb és legrégebb 1830-ban alapított hangszere' and 'Magyar királyi államveszték igazgatósága'.

Advertisement for Járgányos cséplőgépek (threshing machines) from SCHOTTOLA ERNŐ. Text includes 'részére a belügyminiszter 73595/903. sz. rendeletének megfelelő'.

Minden az egyszeri beállítás...
Vasnapig betöltés 5 fill.

HÍRDETÉSEK

A hirdetőkre díjmentesen ad...
VIII., Kerepesi-ut 23. sz.

Barokszóval 10.000-oz. 56-12.

Levelből tudakozására ingyen adunk felelőségi levelet, csak a válasza szíveskedjen bonyolítani kell mellesl. Tudakozásaink a hirdetés számát a kiadványtalal mindig közölni kell.

Levelezés.

Palestro.

Rögn már keresem az alkalmat. De ott és a vidéken szinte lehetetlen. Egy lezst mind óhajjék. Irjon gyakrabban, mindig a régi, de nagy óvatossággal ne tévesztse szem elől. 9763

Andrássy.

három levelet Gergely Irma küldtem, lehetetlen, hogy mind elvezzék, vizsgálva hajless, kimirtó választ várok azonnal Lilly. 20498

Irodánál

uri ember barátságát keresi, ki protegálná, "Simpáthia" főposta restanté. 1680

Fair Girl.

Are you offended some way that I don't get an answer? 1722

Mimi Temesvár.

Miért nem ír? 1748

Irma.

Nem írta, hogy mely napon s kerek kimerít bb címet vagy talán „Első próba” alatt írjak? 1748

Anyuska.

Szívem, legyen üdültemmel, hiszen ismeri a helyzetet. Különbözn én meg, annál többet ott. 20602

Előkelő

ur ismeretséget keres, egy szép fiatal hölggyel, szórakozás s konversatio céljából; támogatna is. Csak teljes címet kér Karl Daun, főposta post restanté. 20606

Utársnak

levele van a kiadványba. 1683

Vidéki barna 18.

Ha csak lehetséges ott leszek, ha nem, úgy a jövő hét valamely napján, de csak délelőtti kérem a találatk ismerető jelekké. 1856

Irci árva 104.

Későn kaptam levelet, tudasson Minden jó lesz” jelölve a jó főhökkiadójába, hogy iratok-e még? 1680

Fess és szép

Brevarásny vagy nagyon idősbb jóvalma a nek ismeretséget óhajjék. Jól-e Fess asszony? 1686

Ingeny.

Árvétlók-e vasárnapi levelet? 1686

Abc.

1686

Betöltendő állások.

Tanonc

tisztességes házból felvétetik. Kohn Imre bükreskedőnél, Kisdiófa-utca 10. 1684

Tanonc

asztalos tisztebe felvétetik. Vasvári Pál-utca 5. 1651

Lakatos

tanoncok felvétetnek. Ki már volt, előnyben részesül. Wesselenyi-utca 29. Stárk. 1608

Résztergályos

tanonc azonnal felvétetik. Stein Samu, 0-utca 30. 1646

Nőlruha

gyermekruha varróknál, üzletben kívüli is foglalkoztatnak, 90 korúval. Ehrenreicht, Paul, Király-utca 17. 1686

Melékfoglalkozással

örökös jövedelmi forrást ingyen ajánlunk. Küzvetítési iroda „Anina”. 20447

Tanonc

felvétetik asztalosnak egész állással Szendy-utca 19. 1607

Tanonc

felvétetik építelműlátások és villamosági felszerelésnél. Kiss, Csengery-utca 1. 1615

Női szabónok

jó fizetéssel azonnal felvétetnek. Bévötsveg-utca 39. III. 30. 1621

Úgyes

gépvarrónál 4-5 forint fizetéssel felvétetik munkára. Dalnok-u. 19. a. 1. 1571

Jó házból

való jó tanonacnak felvétetik. Pinkus Zsigmond, Bávány-utca 11. 1690

Úgyes

alj és derékvarrónál, jó fizetéssel felvétetik. Szentkirály-utca 22. sz. II. 26. 1973

Mindenes.

szakácsné, szobalány mellé, aki jól tud főzni, felvétetik. Cím: Nagy János-utca 12. ajtó 1. 1579

Tapakácsnők.

szobalányok, mindenesek keresetnek Kügl István, Ferenc-kört 44. 1622

Tapakácsnők.

szobalányok és mindenesek elhelyeztetnek. Vasvári Albert, József-kört 44. 1640

Mindenes

jó bizonyítványokkal, jó fizetéssel mellé, felvétetik. Nádor-utca 16. Cím: Tómy-utca 16. házmester. 1650

Kinek nagy ismeretsége van és egy mellékeresetet óhajtatna, az kaphat egy szép foglalkozást. Minden embernek alkalmas! Küldje be címet „U. 204.” jelleg alatt a következő címre: M. Pozsonyi, Wien IX. 17. 10233

Tanoncanak

nagykereskedésben felvétetik, kezdő fizetésével, egy jó házból való ú. „Káptalány”, Lipót-kört 13. 20499

Úgyes

papírkereskedő segéd, ki az, kik kezdő és gondatlan munkában, a könyvkötő, vasalási és könyvnyomtatásban tökéletes jártassággal bír, felvétetik. Ajánlatok a fizetési igények és eddigi működés megjelölésével „Jövő 100.” jelleg alatt a kiadványba. 10240

Állástkeresőknek

ingyen küldetek vidékre az Országos Pályázat Közlöny megtalálási címére, mely az országban betöltendő valamennyi szakmában állás találati címeivel közli. Megjelenik minden harmadik nap. Kiadvivatal: Budapest, József-kört 9. 10206

Nevelőt

esetleg nevelőt keresek szűkebbre íram mellé. Előnyben részesítek a kék kezdő és gondatlan tanítványokat. Ajánlatok Kellner Gyulahoz, Hevesvezekény. 20503

Mindenest

ki főzni tud. Kertész-u. 23. III. em. 4. sz. 1699

Tanonec

Egy jó házból való ú tanoncanak fizetésével felvétetik, Herzog S. Újút-út 48. 5913

Keresztény

tisztességes fiatalemberek keresek magamból 300 forinttal, havonai keresete 80 forint. Levelet „Nőlen vagyok” címen a főhökkiadói hivatalban. Múzeum-kört 19. 9004

Biztos egzisztencia.

Úgyes és gyakorlati bíró jobboldali kereskedők, kik különböző konzumcikkre privát elvételnek való eladásra vállalkozás, tisztességes megbízható biztossághoz, ha egy igen előkelő hamburgi céggel lépnek összeköttetésbe. Ajánlatok „K. S. 12” jelleg alatt a kiadványba írásban. Ajánlatok német nyelvűen kérik, hogy azokra külön írtóan válaszolhassunk. 10233

Erzsébeti

személyzet keresetk. Pótlótelek teljes címre. Levelet az Országos Pályázat Közlönyben. Szama 40 fillér. Kiadvivatal: Budapest, József-kört 9. 1686

Állást keresők.

Fiatal mosóné

ajánlókhoz házból, lakásán is elfogad. Dugonics-utca 3. II. 36. 1606

Másolat, címírást.

olcsón végez lakásokon. Szivota 35. III. 45. 1552

A legszerényebb feltételek mellett, állást v. gazdaság szerszeren 20 év óta szakasztott gazdaság. Cím: Hartmann Desző, Vasvári Pál-utca 9. ajtó 9. 4941

Kárpitos

ajánlókhoz házból, nyaralókba, házon kívül is dolgoznak. Izabella-utca 44/b. I. em. 13. 1614

Comptorista

szertény igényű fiatalembert állást keres. Kis, VI., Szabolcs-utca 5. II. 39. 1980

Rajzoló

ki festésben is járatos, alkalmazást keres. Remsey, Iparművészeti iskola. 1644

Kütnő szép irású

kiasszony szertény igények mellé iródi alkalmazást vagy pénztáros állást keres. Levelet: „Szorgalmas 18” jelleg alatt a kiadványba. 4966

III. éves

tanárjelölt, nevelői állást keres, vidékre is megy. Cím: P. J. Kerepesi-utca 13. II. 20. 1696

Teljesítés

úgyes férfi ügykezelő keres a főváros területén. Levelet: „Ródmény” címen a lap főhökkiadójába kérék. 1895

Urleány

egy intelligens uris családhoz vagy öngyermek hálózatba való elcsodált ajánlókhoz. Levelet a kiadványtalal továbbít. „Hálás” címen. 20492

Kárpitos és díszítő

ajánlókhoz házból, mindentől kárpitosmunkákra méretekkel áron. Angyal-utca 20. ajtó 8. Fürst L. 1847

Gyermektelen

háaspár házmesternek ajánlókhoz, a férj szerelő és lakatos, kaudékos. Cím: Tómy-utca 26. házmester. 1664

Házevetőkönél

szadasszonyi vagy ohhez hasonló állást keres azonnali bejelölésre. intelligens (ír.) öngyermek asszony, ki már több évi bizonyítványt bír felmutatni, ezen állást, ahol 10 éves kora leányát is magánál tartatná, előnyben részesíti. Szíves megkereséseket Grossmann Albert ur címen B. F. Jéligével Budapestre, III., Török-utca 14. sz. alá kérék. 4163

Uradalomba

vagy nagyobb bírtokra, az aratás-és szőlőszedés fel. felügyelőnek ajánlókhoz, 18 éves kereskedelmi végzettséggel. Cím: „Pontos” posta restanté Sziged. 20501

Kereskedelmi

végzettségű és gyorsított tudó leány, iródi alkalmazást keres szertény igényűvel. Sterk Ilona. VII. Baross-u. 120. L. II. 1726

Írásbeli munkát

olcsón vállalok lakásokon. Szivota 38. III. 15. 1527

Fiatal főzóné

ajánlókhoz. Bejárónak, cím VII. Pálány-utca 12. „A. J.” 1521

Úgyes szabóné

rendkívül olcsón vállal minden munkát házon kívül. Kesztyűmök, báruháik, a legutolsó divat szerinti. Atakáltsókra, v. d. mint gyermekruhák készítésére is vállalkozik. Cím: Gyv. Lederer, VII., Rottenbiller-utca 1. f. 3. 4921

Comptorista

állást keres szertény igényű fiatalembere. Kis, VII. Rombach-u. 6. II. 20. 1840

Fodrásznó

rendkívül ügyes, ismeretsége házon kívül, ezután ajánlókhoz. Örv. Vajda, VI., Vörösmarty-utca 48. II. 21. 1686

Házfelügyelőnek

ajánlókhoz fiatal házas önként dolgozó és szerető. Kívánatai biztossághoz. Úgyeskedők díjaztatnak. Ligeti, Bezerédi-u. S. I. 20. 3250

Fiatal kertiész

állást keres, esetleg vállalkozás szakmáját alaposan érti. Cím: VII. Rombach-u. 6. II. 20. Szalay. 1849

Bankhivatalnok

felső kereskedelmi érettségivel, deudánként 6 óráttal, iródi foglalkozást vállal, esetleg tanítvány díjaztat. P. F. Rózi Károly-utca 5. sz. III. em. 428

Gépaester

önállóan dolgozik, simánod conditók keres. Budapest, Kazinczy-utca 46. Ajdár. 1633

Úgyes fodrásznó

legjobb dívat szerinti igen olcsón tenit festélni. Vig-utca 12. f. sz. 9. 4960

Fiatal házaspár

bédogos szerelő ház-mesteri állást nagyobb házból elfogad. Hernád-utca 32. I. emlet 15. 1506

Kereskedelmi végzettségű

szertény és jó megjelenésű kiasszony, aki a gépirás-és teljesben járatos, könyvelő, esetleg pénztárosi alkalmazásra ajánlókhoz. Szíves megkereséseket. „Allandó 21” cím alatt a kiadványba. 4957

Másolat,

címírást, olcsón végez lakásokon. Szivota 38. III. 15. 1652

Könyvtáros

darabonként 30 krajczáért íret. Gyár-utca 13. L. 16. 1666

Tisztességes

fiatalembert bármilyen állás elfogad. Erzsébet-kört 17. Tegyeli. 1501

Intelligens

fiatal hölggy, ki egy rövidtanú ízetlen 4 1/2 évig mint póztárosnó volt alkalmazva és most is ugyanilyen helyen 1 1/2 év óta működik, az üzlet felosztása miatt állást keres hasonló mértékben, szertény igényűvel. Szíves megkereséseket „Meghízható 22” jellegűval a főhökkiadójába kérék. 1748

Fehérvarrónál

szakmájában kitűnő, ajánlókhoz házból, esetleg nyaraló családokhoz méretekkel díjaztat. Izabella-utca 11. 21. Papp. 1726

Röfösögdé

ki egyuttal kirakatrendező, azonnali bejelölésre állást keres, cím Urbach Adolf Király-utca 4. sz. 1849

Oktatás.

Gymnáziumban.

rodli-kolomban vagy polgárházban megváltott tanulókat javító vagy pótlóiskola kiűnő módszer szerinti tanításra vállalkoztat. Tanár Bethlen-utca 14. II. 16. Egy-két tanuló ellátást kaphat. 3928

Szűkít!

Tanulmányokban elmaradt tanulókat rövidesen felzárkóztat, több osztályból is levezikszereket. „Keres” Dohány-utca 82. I. em. 14. (Videókié ellátást kaphat. Válassz-bélyegyet kérék.) 20472

Hadapródkolal

felvételi vizsgálatra előkészít. felelősség, érettségiztat fiatalembere. Szabó, Váci-utca 81. sz. 1678

Üzletek.

Kávéncrés

melyet a tulajdonosnál a bevárossal 18 év bír, benne szép vagyont szerzett, visszavonulást miatt olcsón eladó. Bővebbet Szilassy Nándor írodjája, József-kört 18. 1050

Vendégló

a bevárossal, 35 ebédköszeg-tossal, naponta 4 bordó sító és egy teljes leltő bort fogyaszt, vátalosság arányában, haláleset miatt, 400 forintért sürögés eladó. Bővebbet Szilassy Nándor, József-kört 18. 10054

Eladó

kedvező feltételekkel, jól bevezetett forgalmaz üzlet iróda. Bővebbet Boronkay, Klauzál-utca 5. 20506

Fűszerüzlet

árú és berendezéssel igen olcsón eladó. Dohány-u. 92. 1685

Cukorka

és gyümölcs-üzlet, más vállalat miatt azonnal eladó. Csemmer-út 21. sz. 1700

Fűszerkereskedés

átlagos napiforgalom 200 korona, közvetlen kényelmes lakással, haláleset miatt, árukkal együtt 1000 forint árértékű, berendezés ingyen adatik. Bővebbet Szilassy Nándor írodjája, József-kört 18. 10053

Kütnő kereszma,

melyet tulajdonosa 18 év óta bír, visszavonulást miatt 300 forint eladó. Bővebbet Szilassy Nándor, József-kört 18. 10052

Vendéglők

nyaralás helyeken 380-2200 forint eladók. Csaplárnál, Losonczi-utca 21. 10015

Keresek

megvetétre, három vendéglőt, két kávéházat, öt szobás-bizetlet, négy szertényest és két főtanúvárosi házat, Szivota-utca 21. 2121

Házak, telkek.

Eladó urinak Kispeszt.

a fővárosról 10 pernyű távolagsban, kényelmes közlekedés, telebermetes, az árulak áll: 3 szoba, könyvt., előszoba, fürdő, és előszoba, nagy kert nemcs gyümölcsfákkal és szőlőültetéssel, beváltónaknak nagyon alkalmas, hivatalnok fizetési feltételekkel azonnal eladó. Bővebbet Kispeszt, Bátor-utca 12. (Válassz-bélyeg.) 1605

Házak, bírók

nagy választékban, 2500-600.000 forint eladók. Csaplárnál, Losonczi-utca 21. 10016

P é n z .

Kölcsön!

A Hitel-és Hirdetési Iroda, Budapest II., Margit-kört 3. ügyelmezteli a kölcsönözés közönségét, hogy a jövő hónapban a pénzintézetek igazgatóságai tagjai nyaralni mennek, minkefolytán a hitelek át kölcsönök nem szavaznak meg. Akinek tehát kölcsönre van szüksége, forduljon mihamarabb hozzánk. Úgyes leggyorsabban lehozzjuk kérék magánérett is közvetlenül. „Keresés is szerentel” Válassz-bélyeg. 5635

Személyhite

400 koronát kezes nélküli banktól, privátol azonnal kiegészítő kölcsönt kezesrel vagy fizetés előjelezéssel, valamint betéttelbiztosítással, valamint Rosenberg banképviselet, Garai-ter. 2. választás, drága kamatu tartozás kiegészítésére. 5936

300.000 korona

kiadatk olcsó kamattal, minden hitelképes egyen, kinek kölcsönre szüksége van forduljon bizalommal Király József pénzforgalmi irodájához Budapest, Erzsébet-kört 5. f. sz. 7. 10061

Kezes nélküli

400 koronát bármilyen foglalkozás hitelképes egyéneknek banktól, privátol azonnal kiegészítő kölcsönt kezesrel vagy fizetés előjelezéssel, valamint Rosenberg banképviselet, Garai-ter. 2. választás, drága kamatu tartozás kiegészítésére. 5936

Nyárihitek

uri kényelemmel berendezve, azonnal olcsón kiadó. Svábgye Lederer telepen. 1684

Egy külnöbejárati

teljesen fergeteges, udvari szoba június 1-ére kiadó. Újvilág-utca 9. III. em. 1695